

گزارش

طرح ارتقاء سطح کیفی معلمان

مدارس شهرستان قائن

تسهیلگر پروژه و نویسنده گزارش:

راضیه مطهری

مقدمه:

این گزارش به منظور ارائه‌ی شرح فعالیت‌های انجام شده در سال ۱۴۰۴ در چارچوب «طرح ارتقاء سطح مدارس شهرستان قاین» تدوین شده است. در ادامه، گزارشی از مجموعه اقداماتی که در راستای ارتقای مدارس سطح قائن صورت گرفته، ارائه خواهد شد.

این فعالیت‌ها با هدف ارتقاء سطح کیفی مدارس در شهرستان قائن انجام شد که در چهار بخش پیگیری شدند: مدرسه کیفی: در این بخش، با برگزاری کارگاه، و پیگیری افراد پس از کارگاه تلاش شد تا معلمانی که فعال‌تر هستند و در حال استفاده از محتواهای ارائه شده‌اند، این محتوا را در فعالیت‌های آموزشی خود به کار ببرند و وارد عمل شوند. مدرسه معلمی الف ب: فعالیت‌ها با همکاری دو تیم سپهر و مدرسه الف ب انجام شد تا فرآیند هم‌آموزی و مشاوره برای معلمان به بهترین شکل پیش رود.

دانش آموزان: آموزش‌هایی در حوزه مهارت‌های نرم و روابط به تعدادی از دانش آموزان داده شده است. والدین: برگزاری جلساتی برای بیان چالش‌های نوجوانی و یادگیری شیوه ارتباط با نوجوانان برگزار می‌شود.

تمام این اقدامات شامل جلسات آنلاین و حضوری، پیگیری مستمر، و ارائه مشاوره و هم‌آموزی بوده است تا کیفیت آموزشی و روابط در مدارس بهبود یابد. این گزارش با هدف ارائه‌ی تصویری روشن از مسیر طی شده و فراهم‌سازی مبنایی برای برنامه‌ریزی گام‌های بعدی تهیه شده است.

این گزارش در سه فصل تهیه شده است و در آن اقداماتی که برای معلمان صورت گرفته ارائه شده است.

تصویر شماره ۱: دوره نظریه انتخاب و مدرسه کیفی قاین - شهریور ۱۴۰۴

فصل اول: مدرسه کیفی

مقدمه و توضیح کلی درباره مدرسه کیفی

مدرسه کیفی مدلی نوین از مدرسه است که هدف آن ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری، بهبود روابط انسانی در محیط مدرسه و تأمین نیازهای اساسی معلمان و دانش‌آموزان است. در این مدل، معلم به عنوان محور اصلی فرایند یاددهی و یادگیری نقش دارد و با استفاده از مفاهیم تئوری انتخاب، می‌تواند محیطی انگیزه‌بخش، مشارکتی و خلاقانه در کلاس ایجاد کند.

در مدرسه کیفی، به جای تمرکز بر نتیجه امتحان و حفظ کردن مطالب، تأکید بر فرایند یادگیری و تجربه دانش‌آموز است. کلاس‌ها به گونه‌ای طراحی می‌شوند که خلاقیت و تفکر انتقادی دانش‌آموزان پرورش یابد، و معلمان به جای معلم بودن به عنوان یک راهنما و تسهیل‌کننده عمل می‌کنند. این روش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا درک بهتری از مفاهیم داشته باشند و علاقه‌مندی بیشتری به یادگیری پیدا کنند.

کاربست تئوری انتخاب در مدرسه بر این اساس استوار است که رفتار انسان‌ها بر پایه پنج نیاز اساسی شکل می‌گیرد: بقا، عشق و تعلق، قدرت و توانمندی، آزادی و تفریح. مدرسه کیفی تلاش می‌کند با شناسایی این نیازها در محیط مدرسه و کلاس درس، انگیزه‌های مثبت ایجاد کند و محیطی فراهم سازد که معلمان و دانش‌آموزان با مسئولیت‌پذیری، خودانضباطی و مشارکت فعال، رشد فردی و حرفه‌ای خود را تجربه کنند.

هدف اصلی در به‌کارگیری تئوری انتخاب در مدرسه کیفی، این است که معلمان به دانش‌آموزان کمک کنند تا انتخاب‌های بهتری انجام دهند، مسئولیت رفتارهای خود را بپذیرند، و یاد بگیرند که با استفاده از این تئوری، نیازهایشان را به صورت مثبت و سازنده برآورده کنند.

در این رویکرد دست به دست هم می‌دهند تا کلاس‌های درسی را از یک محیط خشک و رسمی به یک فضای تعامل و مشارکت تبدیل کنند، جایی که دانش‌آموزان و معلمان هر دو از یادگیری لذت ببرند و رشد کنند.

ویژگی‌های کلیدی مدرسه کیفی شامل

- تأکید بر نیازهای اساسی انسان در آموزش
- مدیریت سبک مشارکتی و معلم‌محور
- فرایندهای خودارزیابی و بازخورد مستمر
- تمرکز بر مسئولیت‌پذیری و خودانضباطی معلمان
- ایجاد محیطی برای رشد حرفه‌ای معلمان و بهبود کیفیت یادگیری دانش‌آموزان

از اوایل سال ۱۴۰۴ برنامه‌ریزی برای برگزاری دوره «مدرسه کیفی؛ کاربرست تئوری انتخاب در مدرسه» با حمایت آقای میری عزیز آغاز شده بود. در ابتدا قرار بود این دوره با تدریس آقای حاج اسماعیلی و همراهی خانم صاحبی در تیرماه برگزار شود، اما به دلیل شرایط خاص و برخی مشکلات از جمله مسائل مربوط به جنگ، امکان حضور ایشان فراهم نشد. پس از آن، با پیشنهاد ایشان و خانم صاحبی، تاریخ جدیدی برای برگزاری تعیین گردید و در نهایت این دوره در اوایل شهریورماه برگزار شد.

بخش اول: آماده سازی و برگزاری کارگاه حضوری

مراحل آماده سازی و ثبت نام

پیش از برگزاری دوره، مجموعه‌ای از اقدامات برای ثبت نام، هماهنگی و آماده سازی انجام شد:

۱- جلسات هماهنگی با آموزش و پرورش

برای آنکه این دوره بتواند به عنوان «ضمن خدمت» ثبت شود، جلساتی با اداره آموزش و پرورش برگزار گردید. پس از پیگیری‌ها، این امکان فراهم شد و به همین دلیل حضور معلمان در دوره آسان تر شد.

تصویر شماره ۲: جلسه هیات مدیره بنیاد در آموزش و پرورش

۲- فرآیند ثبت نام

ثبت نام حدود ده روز به طول انجامید و بخشی از اطلاع رسانی از طریق اداره آموزش و پرورش انجام شد. همچنین با تعدادی از مدیران مدارس به طور مستقیم تماس گرفته شد و از آن‌ها برای معرفی معلمان دعوت شد. برخی مدیران هم خودشان علاقه مند بودند معلمان مدرسه شان در این دوره حضور داشته باشند.

تصویر شماره ۳: پوستر تبلیغاتی دوره مدرسه کیفی

۳- ترکیب شرکت‌کنندگان اولیه

از طریق این فرآیند، معلمان مقاطع ابتدایی و متوسطه دوره اول از مدارس مختلف شناسایی و ثبت‌نام شدند. شرکت‌کنندگان هم شامل افرادی بودند که توسط آموزش و پرورش معرفی شدند و هم کسانی که با هماهنگی مستقیم بنیاد سپهر و تماس با مدیران مدارس در دوره ثبت‌نام کردند.

۴- پیش‌نیاز آموزشی

بنا به درخواست استادان دوره، مقرر شد که هیچ‌یک از شرکت‌کنندگان بدون آشنایی مقدماتی وارد دوره نشوند. کسانی که پیش‌تر در دوره‌های عملی یا مقدماتی تئوری انتخاب حضور نداشتند، موظف شدند پیش‌نیاز را طی کنند. برای این گروه، مجموعه‌ای از ویدئوهای آموزشی مقدمات تئوری انتخاب دکتر علی صاحبی به‌صورت آفلاین پخش شد. در هفته قبل از شروع دوره، این ویدئوها طی دو نشست گروهی به‌صورت جمعی نمایش داده شد:

• یک بار در دبستان امام حسین

• یک بار در بنیاد سپهر

در مجموع، هر نفر حدود ۷ ساعت محتوای مقدماتی را مشاهده کرد.

بدین ترتیب، تمامی ۳۴ شرکت‌کننده پیش از آغاز رسمی دوره با مبانی تئوری انتخاب آشنایی پیدا کردند و روند دوره برای استاد و معلمان روان‌تر پیش رفت.

تصاویر شماره ۴: تماشای ویدئوهای دکتر صاحبی

مشخصات برگزاری دوره:

این دوره در دبیرستان خیامی برگزار گردید و در طول چهار روز متوالی، از تاریخ ۳ تا ۶ شهریورماه ۱۴۰۴، به مدت مجموعاً ۲۰ ساعت آموزشی ادامه یافت.

شرکت‌کنندگان دوره:

در مجموع ۳۴ نفر در این دوره حضور داشتند که شامل معلمان و مدیرانی از مدارس شهر و روستا بودند. ترکیب شرکت‌کنندگان به این صورت بود:

حدود ۲۷ نفر از چهار مدرسه مختلف که به شکل گروهی (چند معلم از هر مدرسه) حضور داشتند. حدود ۷ نفر نیز به صورت فردی و مستقل (به عنوان مدیر یا معلم یک مدرسه) شرکت کردند. این ترکیب موجب شد تا علاوه بر پوشش مدارس مختلف، امکان همکاری و انتقال تجربه در سطح مدارس نیز فراهم شود.

سرفصل‌های آموزشی دوره :

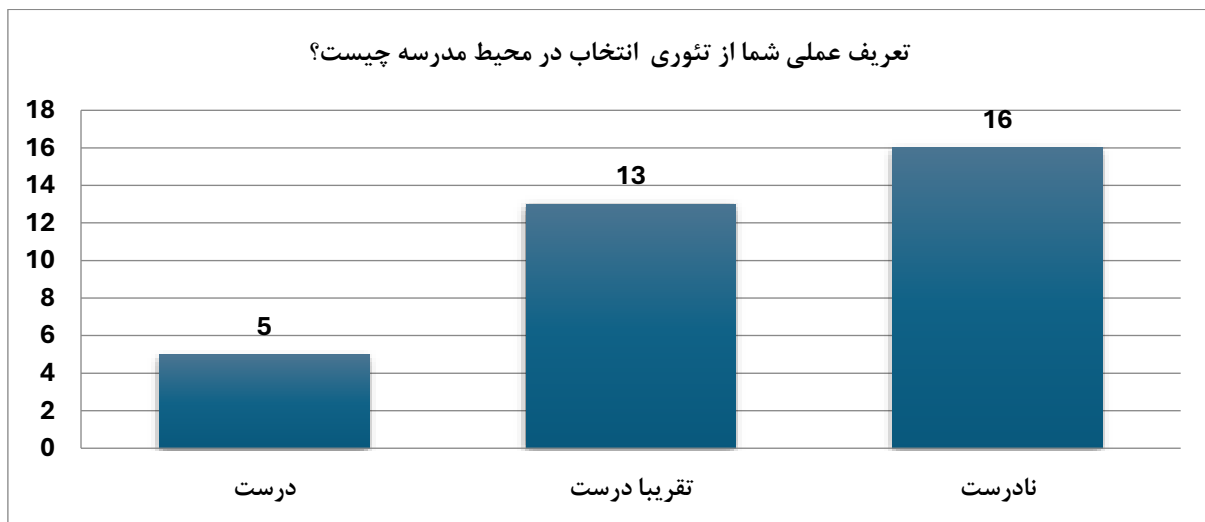
مطالب ارائه شده توسط استاد دوره شامل محورهای زیر بود:

- مروری بر مفاهیم تئوری انتخاب
- انواع انگیزه‌سازها
- تأمین نیازهای اساسی در مدرسه و کلاس درس
- ویژگی‌های مدرسه کیفی
- چهار نقش یک معلم
- سبک‌های مدیریت کلاس
- فرایند خودارزیابی
- مسئولیت‌پذیری و خودانضباطی
- معلم کیفی

بررسی سوالات پیش آزمون:

در دوره‌هایی که برگزار می‌کنیم یک پیش آزمون و یک پس آزمون برگزار می‌کنیم، سوالات پیش آزمون و پس آزمون را با مشورت مدرس دوره طراحی کردیم که میزان یادگیری افراد را بتوانیم بررسی کنیم. در ادامه سوال‌هایی که به صورت تشریحی بیان شده را بررسی می‌کنیم. این سوالات با جواب‌های باز داده شده است و بعد از بررسی، تمام جواب‌ها به صورت درست و تقریباً درست و نادرست دسته بندی شده اند تا در نمودار بررسی شوند و امکان مقایسه فراهم شود.

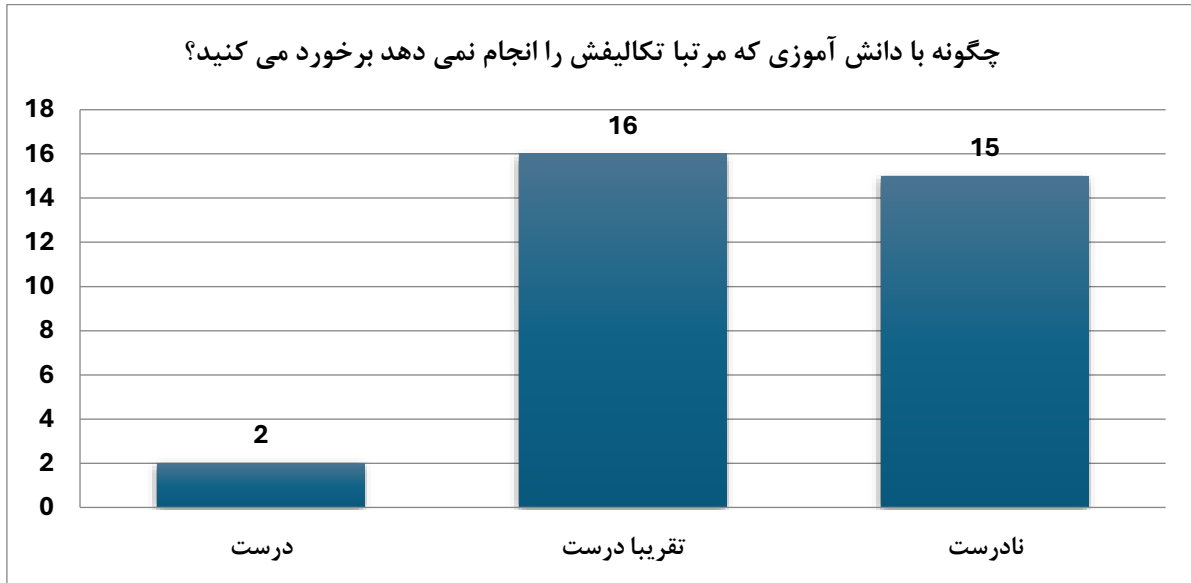
نمودار شماره ۱: سوال اول پیش آزمون

با بررسی جواب های سوال اول از مجموع جواب ها ۴۷٪ پاسخ نادرست ۳۸٪ جواب تقریبا درست و ۱۵٪ جواب درست داده اند و این نشان می دهد میزان اطلاعات شرکت کنندگان از تئوری انتخاب در مدرسه کم بوده است.

نمودار شماره ۲: سوال دوم پیش آزمون

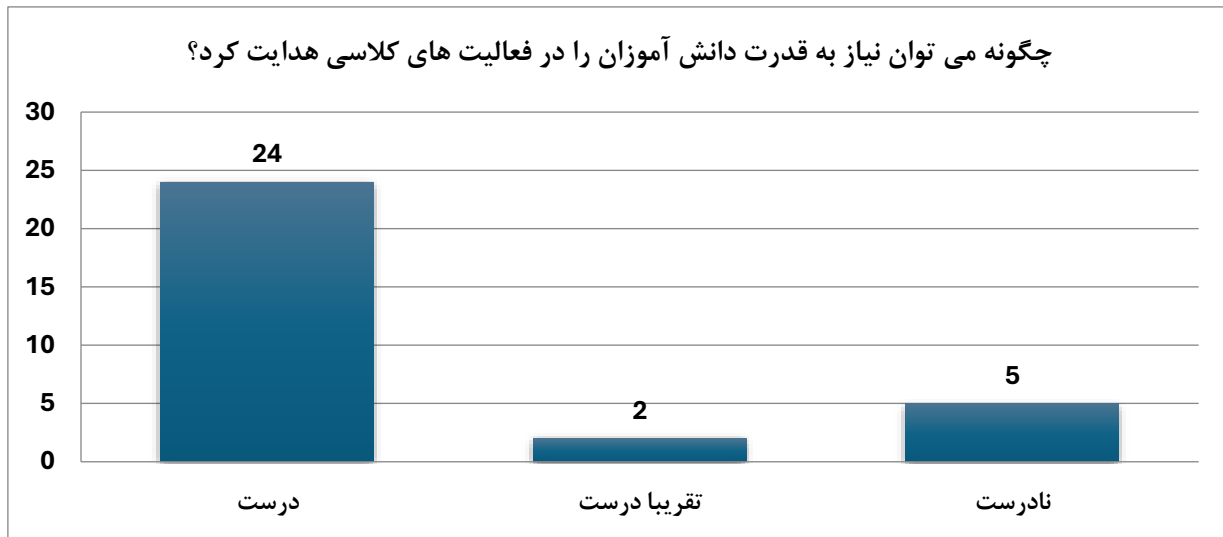
در این سوال با بررسی پاسخ ها اکثر جواب ها با راهکار های کنترل بیرونی بود و نشان می دهد که شرکت کنندگان آشنایی کافی با راهکارهای کنترل درونی ندارند.

برخی از پاسخ ها به این سوال:

- جریمه. اطلاع والدین. مدیر مدرسه. بی توجهی به دانش آموز
- از زنگ ورزش که مورد علاقه اش بود محروم می شد.
- گفت و گو می کنم و دلیل انجام ندادن این کار را می پرسم و برایش مشخص می کنم که انجام دادن یا ندادن تکالیف چه پیامدهایی برای او در بر خواهد داشت.
- با صحبت کردن او را قانع می کنم که انجام تکالیف به نفع خودش است و به او حق انتخاب برای جبران می دهم.
- دانش آموز بداند بابت کوتاهی در بروز رفتاری که خودش انتخاب نموده مسئول است، پس وقتی کارش را در منزل انجام نداده و وقت لازم را صرف نکرده، از چیزی که دوست دارد مانند زنگ ورزش محروم شود تا با عدم مسئولیت پذیری خود مواجه شود.

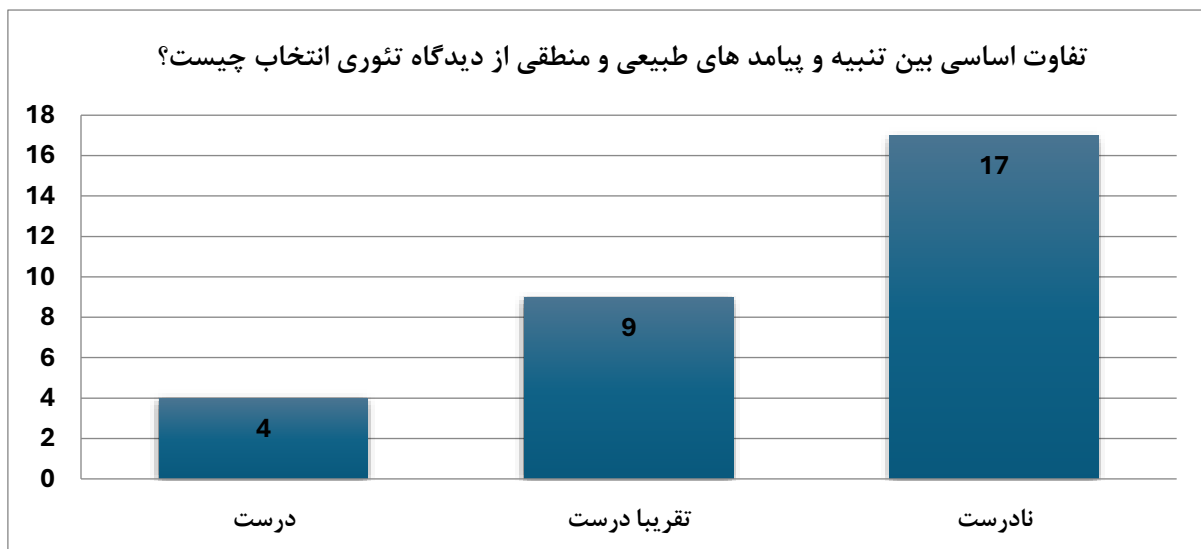
نمودار شماره ۳: سوال سوم پیش آزمون

سوال ۳ یکی از سوالات پیش آزمون بود که تعداد پاسخ های درست در آن زیاد بود و این نشان می دهد که شرکت کنندگان نیاز به قدرت دانش آموزان را خوب تشخیص می دهند از جواب هایی که به این سوال داده شده است می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- با تقسیم کار و دادن مسئولیت به هرکدام از دانش آموزان
- استفاده از توانایی های دانش آموزی در فعالیت های کلاس، حق انتخاب در پذیرش مسئولیت ها و تشویق دانش آموز
- گروه بندی دانش آموزان، دادن مسولیت به آنان
- مسئولیت های در خور شناخت و توانایی آنها بدهیم

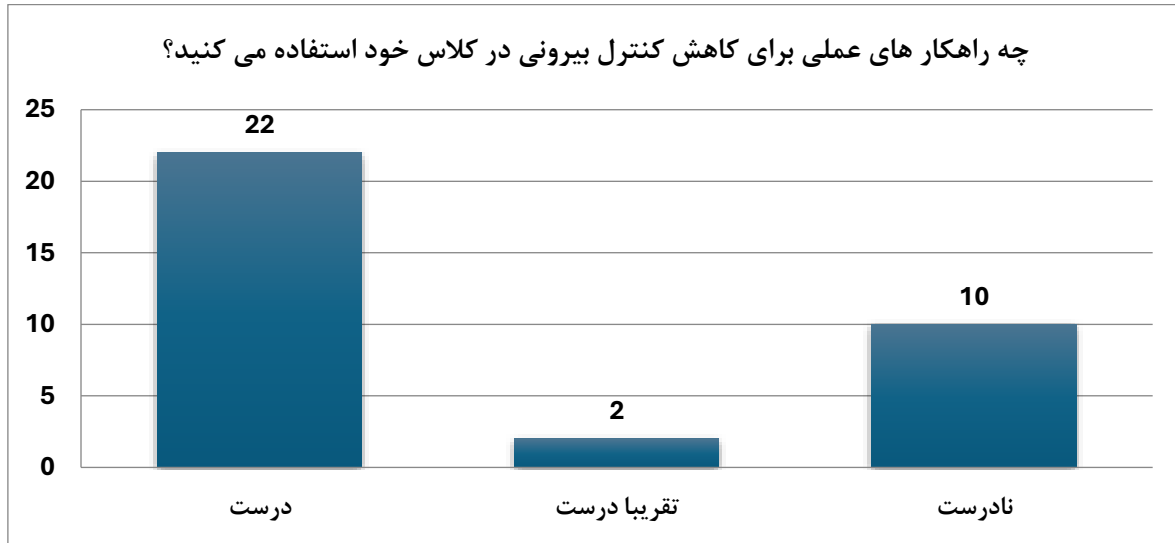
جواب ها در این سوال عمدتا در همین راستا بود که براساس توانایی شان به آنها مسئولیت بدهیم و نتایج نشان می دهد که ۷۸٪ جواب درست، ۷٪ جواب تقریبا درست و ۱۵٪ جواب نادرست داده اند. نمودار شماره ۴: سوال چهارم پیش آزمون

در سوال چهارم تعدادی از افراد گفته بودند «نمی دانم» که جز جواب های اشتباه در نظر گرفته شده است و نتایج نشان می دهد که ۵۷٪ پاسخ نادرست، ۳۰٪ پاسخ تقریبا درست و ۱۳٪ پاسخ درست داده اند.

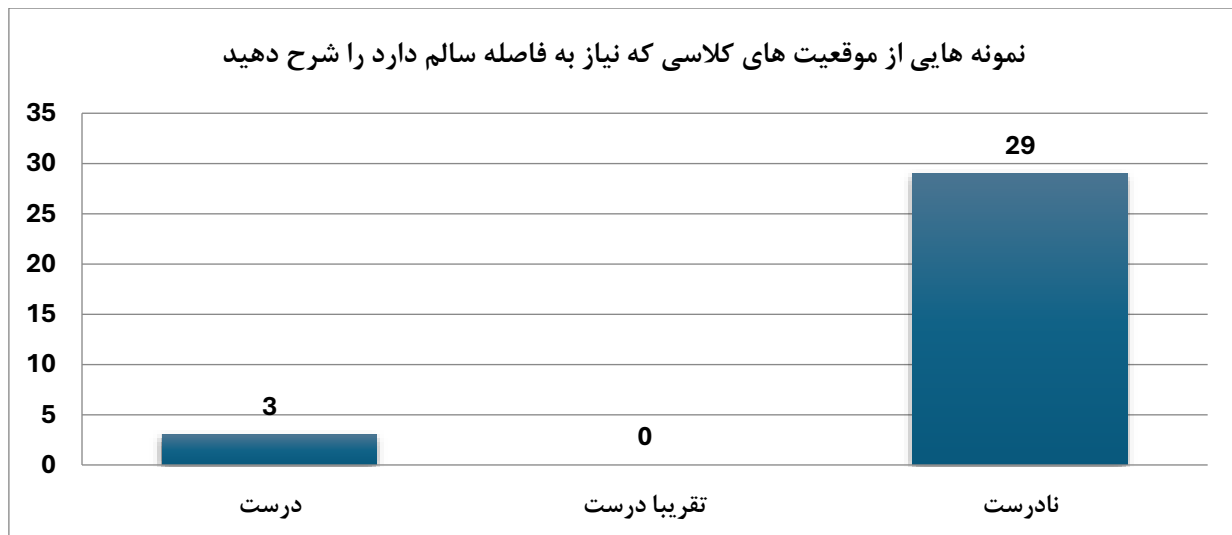
نمودار شماره ۵: سوال پنجم پیش آزمون

در این سوال هم جوابها اکثرا درست بود و راهکارهای درستی پیشنهاد داده بودند. ۶۹٪ درست، ۱٪ تقریبا درست و ۳۰٪ نادرست پاسخ داده اند. برخی از پاسخ ها در زیر آورده شده است:

- تنبیه و تهدید رو کنار گذاشته و به دنبال انگیز دادن به بچه ها باشیم
- ایجاد فضایی جذاب و مشارکتی و برنامه ریزی دقیق برای کلاس و تشویق برای گفتگوهای مثبت
- ایجاد یک فضا با توجه براعتما و احترام، تدریس با روش های فعال و پویا
- تشویق، گوش دادن به سخنان دانش آموز، دادن احساس اعتماد به او....

نمودار شماره ۶: سوال ششم پیش آزمون

سوال ششم ۹۰٪ پاسخ نادرست و ۱۰٪ پاسخ درست داده اند. در این سوال افراد زیادی گفته بودند نمی دانند فاصله سالم یعنی چه!

نتیجه به دست آمده از پاسخ های پیش آزمون

در مجموع، نتایج حاصل از شش سؤال تشریحی پیش آزمون نشان می دهد که تعداد پاسخ های نادرست نسبتاً بالا بوده و در بسیاری از موارد، شرکت کنندگان به جای ارائه پاسخ دقیق، گفته اند «نمی دانم». این امر بیانگر آن است که سطح آگاهی و تسلط اولیه افراد نسبت به موضوع مورد بررسی پایین بوده است.

با این وجود، در میان سؤالات، دو سؤال مشخص شده وجود داشت که پاسخ دهندگان توانستند به درستی به آن ها پاسخ دهند. این نکته حاکی از آن است که برخی مباحث برای شرکت کنندگان آشناتر بوده و امکان تشخیص صحیح در آن ها بیشتر فراهم شده است.

به طور کلی، می توان نتیجه گرفت که پیش از برگزاری دوره آموزشی، میزان آشنایی و درک شرکت کنندگان

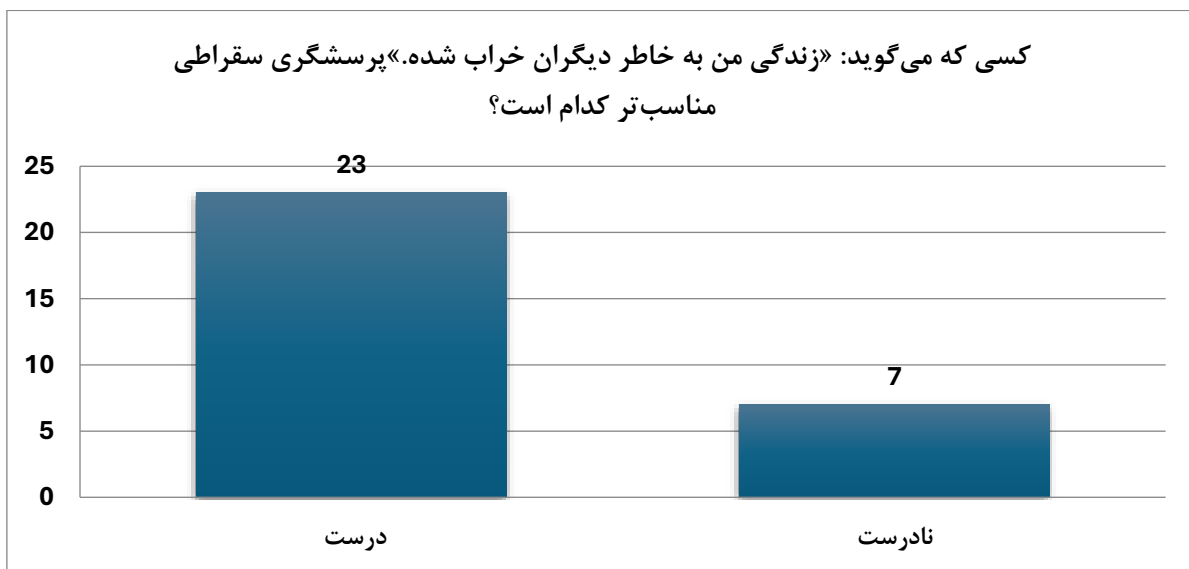
از موضوع مورد نظر در سطح مطلوب قرار نداشته است و جواب ها بسیار به کنترل بیرونی معطوف بود و با

اینکه این پیش آزمون بعد از برگزاری دوره آفلاین دکتر صاحبی انجام شد و با توجه به شناختی که از اکثر شرکت کنندگان داریم، همین مقدار پاسخ صحیح هم عمدتاً ناشی از حضور در همان دوره بوده است. اگر این پیش آزمون قبل از پخش دوره آفلاین برگزار می شد، مطمئناً شرکت کنندگان یا آگاهی چندانی نداشتند یا سطح آگاهی آن ها بسیار کمتر بود. لازم به ذکر است که به دلیل مشخص نبودن نهایی ثبت نامی ها تا زمان برگزاری دوره آفلاین، امکان برگزاری پیش آزمون قبل از دوره آفلاین وجود نداشت و به همین دلیل پیش آزمون بعد از دوره آفلاین که به عنوان پیش نیاز ضروری بود برگزار شد.

بررسی سؤالات پس آزمون

در ادامه به سؤالات تستی و تشریحی پس آزمون می پردازیم و هر سوال را به طور جداگانه بررسی می کنیم توضیحات هر نمودار در زیر آن نوشته شده است.

نمودار شماره ۷: سوال اول پس آزمون

این سوال ۴ گزینه به شرح زیر داشته است.

الف: چه شواهدی داری که دیگران زندگیت رو خراب کردن؟

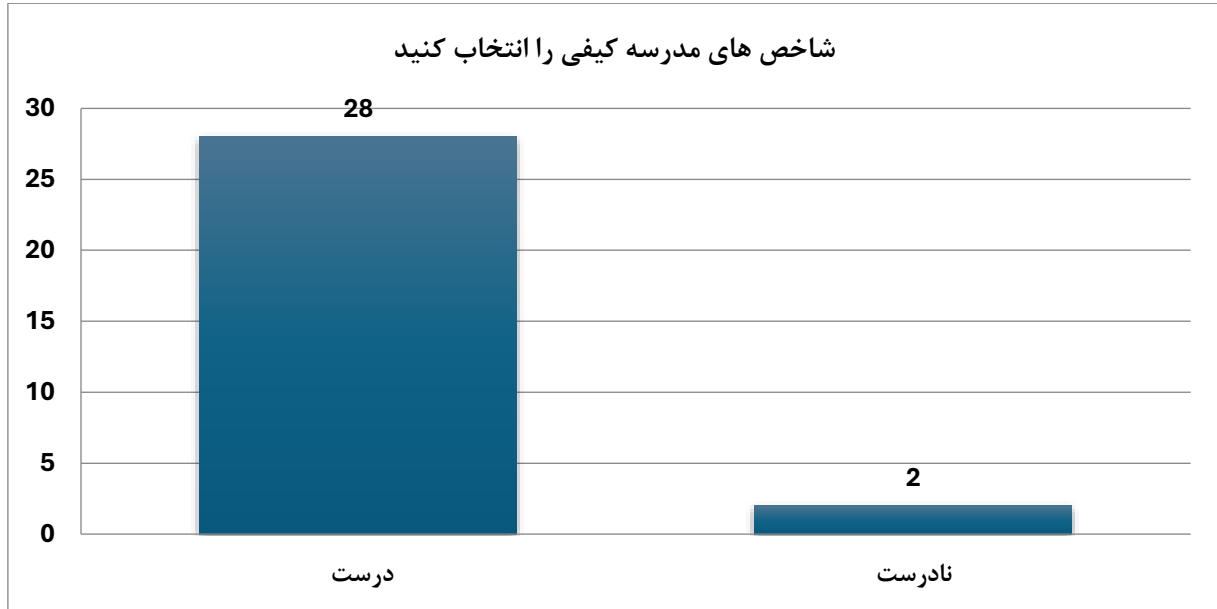
ب: چه بخش‌هایی از زندگیت رو می‌تونی خودت انتخاب و مدیریت کنی؟

ج: اگر دیگران تغییر کنن، تو چه حسی خواهی داشت؟

د: چه کسانی بیشترین نقش رو در خراب کردن زندگیت داشتن؟

پاسخ درست گزینه ب بود که ۷۷٪ پاسخ صحیح داده اند.

نمودار شماره ۸: سوال دوم پس آزمون

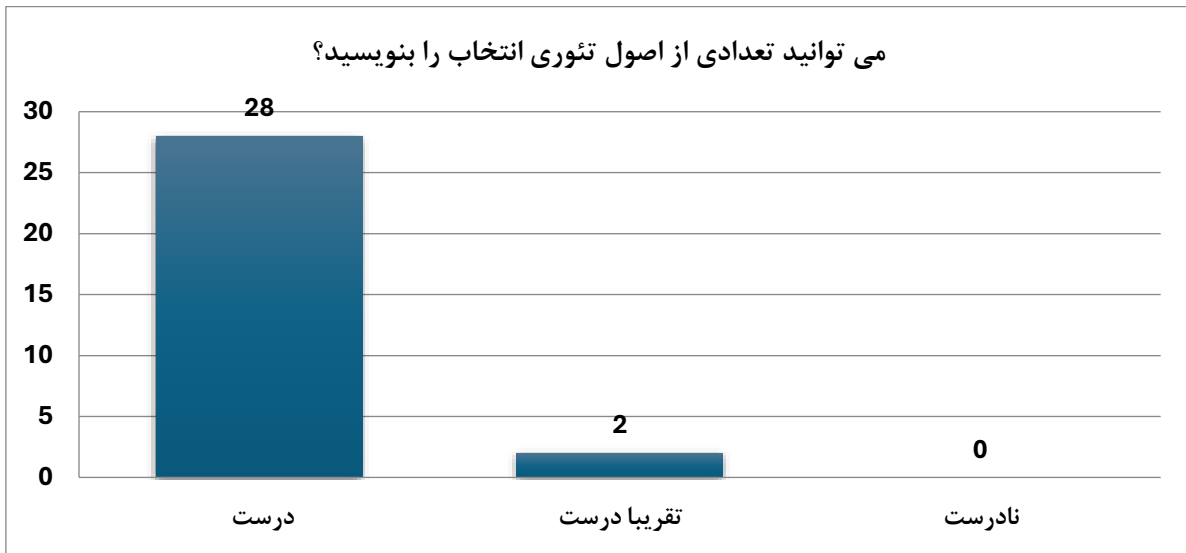
این سوال یک سوال چند گزینه ای بوده که امکان انتخاب چندین پاسخ داشته اند. گزینه ها به صورت زیر بوده است:

- نظریه کنترل بیرونی غالب است
- جو کلاس بر اساس همدلی و امنیت است
- ارتباطات رقابتی است
- معلم به عنوان متخصص حضور دارد
- یادگیری ها جمعی انجام می شود
- پذیرش استاندارد های حداقلی
- تمرکز بر تشویق و پیامد ها
- هدف تغییر دانش آموزان توسط مدرسه است

در سوال دوم فقط دونفر گزینه های اشتباه را در پاسخ هایشان انتخاب کرده و بقیه شرکت کنندگان درست پاسخ داده بودند لذا ۹۳٪ پاسخ درست و ۷٪ پاسخ اشتباه داده بودند.

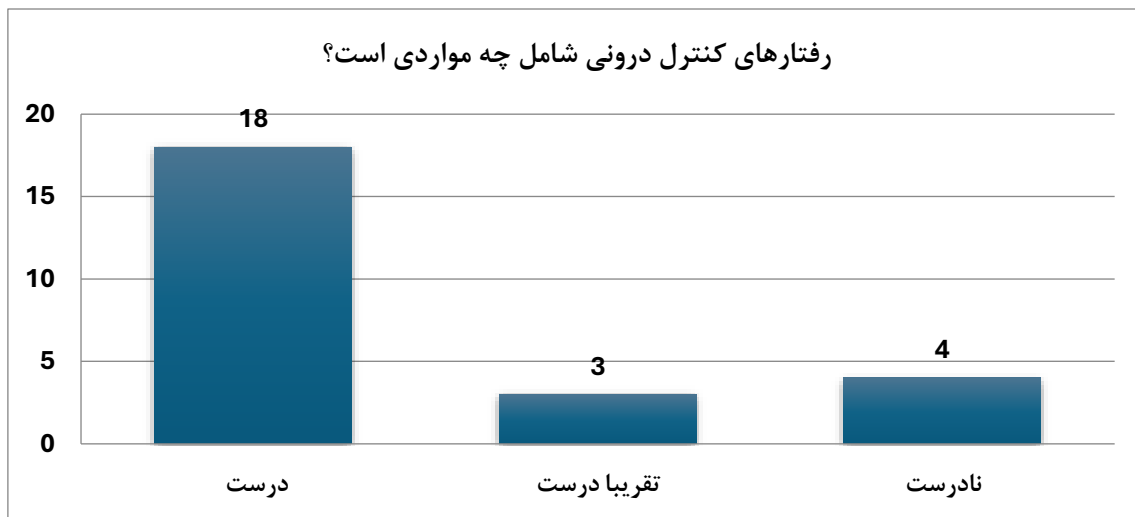
نمودار شماره ۹: سوال سوم پس آزمون

این سوال تشریحی است و از بین ۱۰ اصل که برای تئوری انتخاب در کلاس گفته شد تقریبا تمام افراد به درستی پاسخ داده بودند و هریک چند مورد را بیان کرده بودند. ۹۳٪ پاسخ درست و ۷٪ پاسخ تقریبا درست داده اند و پاسخ کاملا غلط نداشتیم. برخی از پاسخ ها به شرح زیر است:

- ما مالک هیچ کس نیستیم و نمی توانیم رفتار دیگران را کنترل کنیم/تنها اطلاعات بگیریم و اطلاعات بدهیم/ مشکلات عاطفی بخشی از زندگی ما هستند/ هرچه که از تولد تا مرگ انجام می دهیم رفتار ما هستند.
- ما نمی توانیم کسی را تغییر دهیم باید خود را تغییر دهیم.
- پنج نیاز اصلی بقاء، عشق و تعلق، قدرت، آزادی و تفریح.
- چرخ های ماشین رفتار: فکر و عمل و احساس و فیزیولوژی .
- ارضای نیازهای ما تنها از طریق تصاویری که در دنیای مطلوب خود داریم، ممکن است.

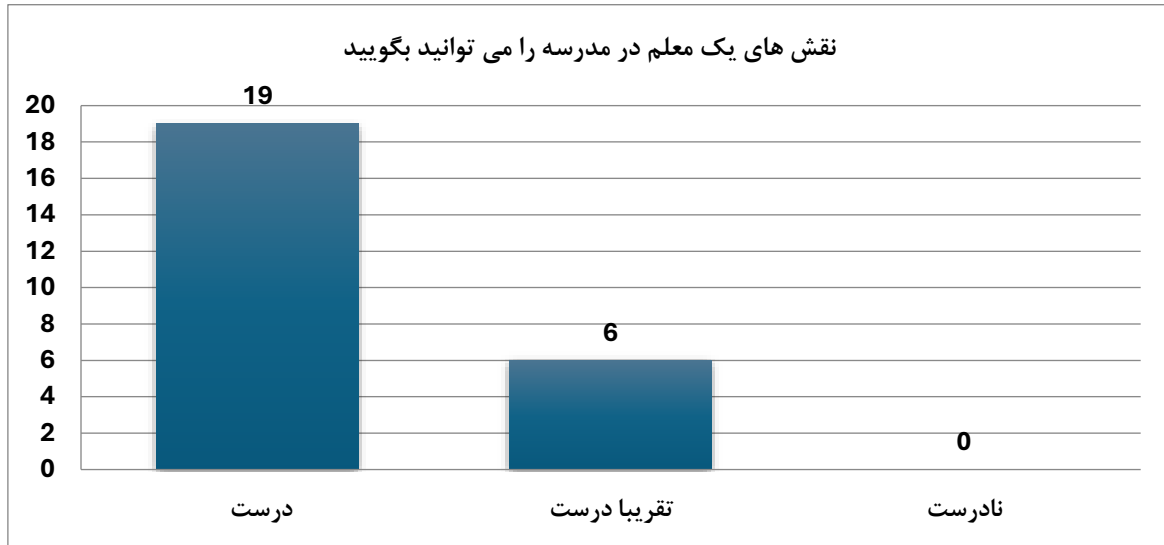
نمودار شماره ۱۰: سوال چهارم پس آزمون

در این سوال رفتارهای کنترل درونی که شامل همدلی، احترام، تشویق، حمایت، سکوت و... می باشد پرسیده شده است که ۷۲٪ درست، ۱۲٪ تقریباً درست و ۱۶٪ پاسخ نادرست دادند.

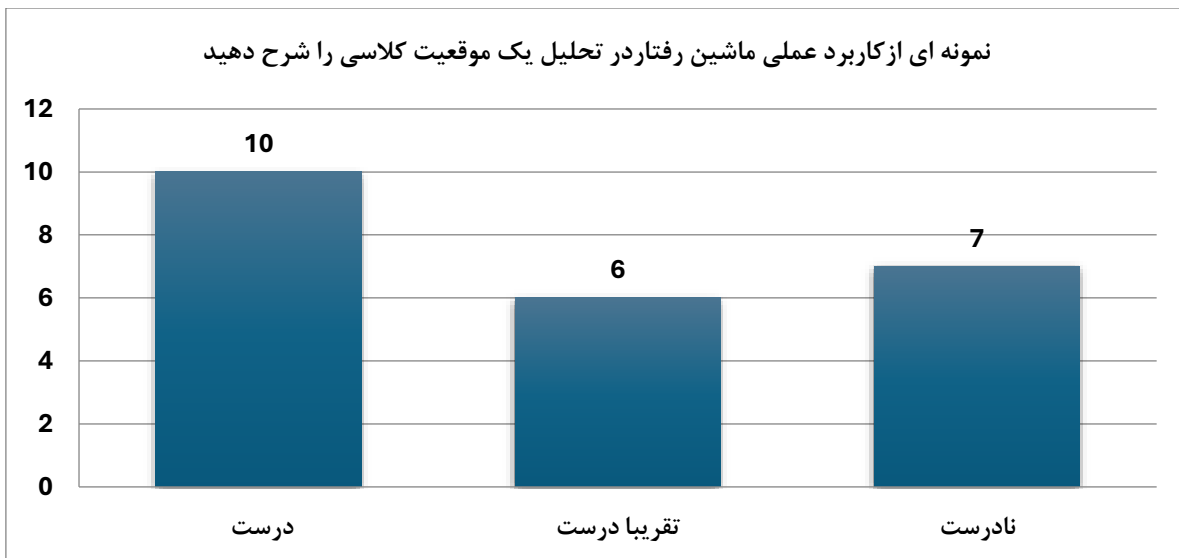
نمودار شماره ۱۱: سوال پنجم پس آزمون

این سوال هم از سوال های تشریحی بوده است که ۷۶٪ پاسخ درست و ۲۴٪ پاسخ تقریباً درست داده اند. برخی از پاسخ های آن شامل موارد زیر بوده است:

- نقش مشاور، آموزش دهنده، مدیریت کلاس و نقش دوست
- ایجاد رابطه مثبت و امن، تسهیلگر یادگیری، نه انتقال دهنده صرف دانش
- مشاور، مدیر، معلم و آموزش دهنده، دوست
- راهنما، راهبری، الگو، مربی، حامی
- تشویق، تحسین، آموزش تسهیلگرانه، راهبرانه و مکاشفه‌ای، تربیت اخلاقی

نمودار شماره ۱۲: سوال ششم پس آزمون

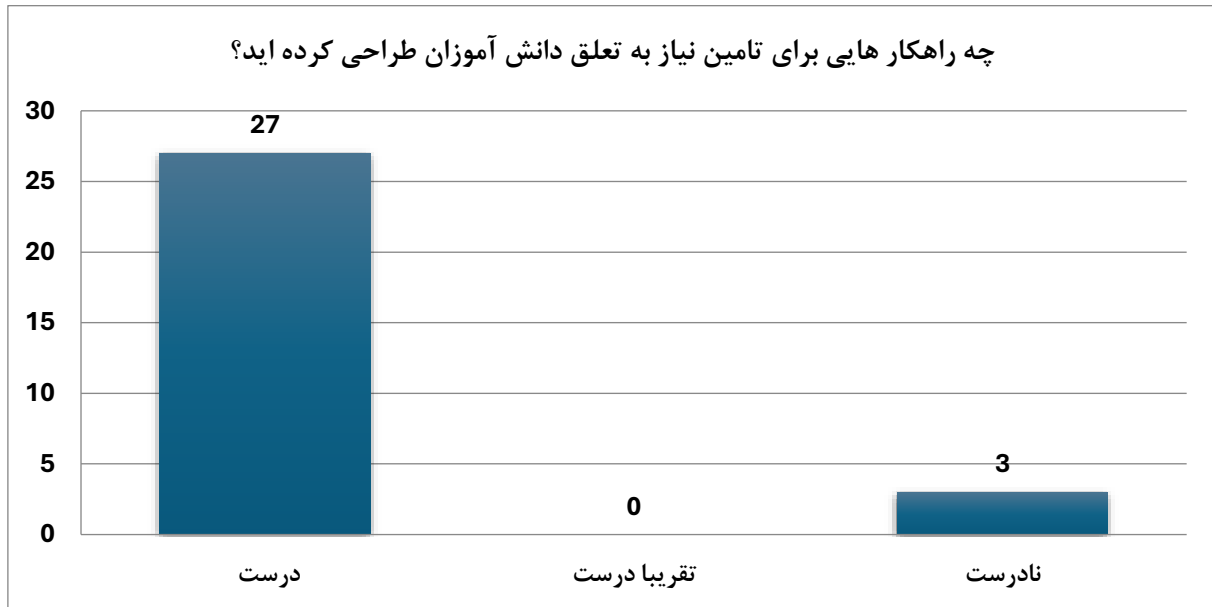

در این سوال جواب های نادرست یا به صورت مثال نبود یا درست توضیح داده نشده بود. لذا ۴۴٪ پاسخ درست، ۲۶٪ تقریباً درست و ۳۰٪ پاسخ نادرست داده‌اند. سه تا از پاسخ ها را در باکس زیر می‌آوریم:

- مثلاً دانش آموز به من بگوید که من از درس علوم متنفرم و هرچقدر تلاش می‌کنم نمی‌توانم یاد بگیرم. ابتدا احساسش را تایید می‌کنم و بگویم حتما برای تو سخت و ناراحت کننده هست و بعد با او همدلی کنم و بگویم که می‌توانم تو را درک کنم که این وضعیت چقدر می‌تواند به تو استرس وارد کند و نا امید کننده باشد، سپس او را از هیجان در بیاوریم و به او راه حل بدهم یا از خودش هم برای دادن راه حل کمک بگیرم مثلاً بگویم چه خوب شد که آن را مطرح کردی، بیا باهم فکر کنیم ببینیم چه کاری از دست ما برمی‌آید یا به نظرتان چه کارهایی می‌توانیم انجام بدهیم؟
- دانش‌آموزی به دوستش حسادت می‌کند و دفتر او را خط خطی می‌کند. چرخ فکر: او با خودش فکر می‌کند چرا باید دوستم بهتر باشد، چرا معلم از مشق او تعریف کرد. چرخ احساس: احساس حقارت و حسادت می‌کند. چرخ فیزیولوژیک: خشمگین می‌شود، من باید یک کاری بکنم. چرخ عمل: دفتر دوستش را خطی خطی می‌کند.
- دانش‌آموزی امتحان علوم دارد فکر می‌کند که من همیشه امتحان را خراب می‌کنم بنابراین در عمل درس را نمی‌خواند و وقتش را تلف می‌کند در روز امتحان احساس نگرانی می‌کند و مضطرب است.

نمودار شماره ۱۳: سوال هفتم پس آزمون

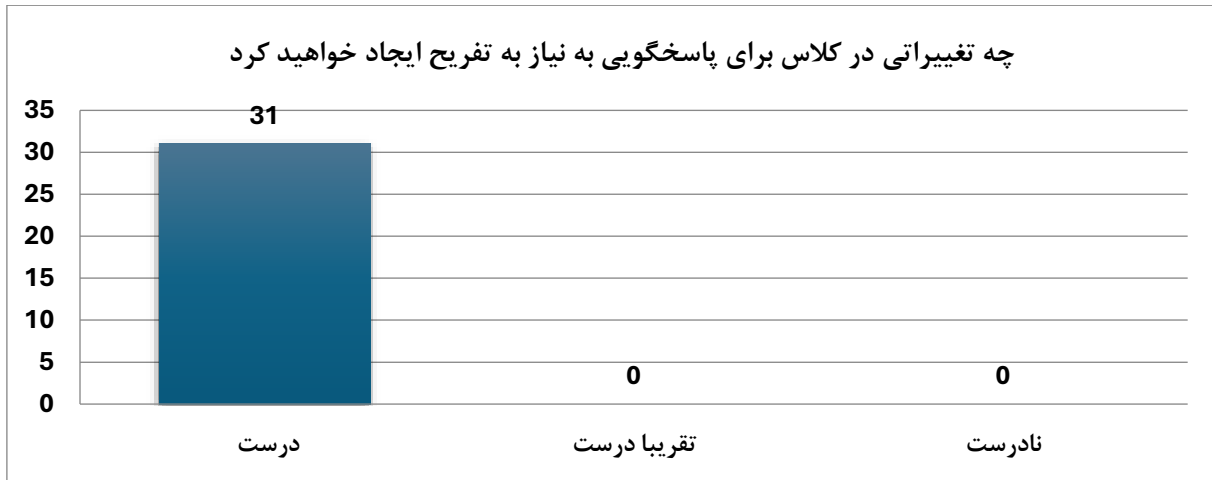

همینطور که می‌بینیم تعداد زیادی از شرکت کنندگان راهکارهای درستی برای تامین نیاز عشق و تعلق پیشنهاد داده اند. ۹۰٪ افراد پاسخ صحیح داده اند و ۱۰٪ غلط. در زیر تعدادی از راهکارهای پیشنهادی را نوشته ایم:

- ایجاد "حلقه‌های صمیمت" برای گفت‌وگوی هفتگی و طراحی پروژه‌های گروهی بر اساس علایق مشترک دانش‌آموزان تا حس تعلق و ارتباط را در آنان تقویت کند.
- صدا زدن با اسم، توجه به علایق و توانایی‌ها و فرصت دادن برای ابراز وجود باعث می‌شود حس کنند عضو ارزشمند کلاس‌اند.
- دوستی با دانش آموز، دست کشیدن بر سر دانش‌آموز، همراهی در موقعیت‌های استرس زا
- محیط امنی را برای بیان احساساتش به وجود آوریم. اگر کاری کنیم که وارد دنیای مطلوبش شویم که عالی می‌شود.
- طوری رفتار کنیم که ما را به عنوان دوست بپذیرد. در هنگام غیبت حالش را بپرسیم یا تلفنی یا حضوری.
- می‌توانیم تاریخ تولد بچه‌ها را یادداشت کنیم تا هر تولدی را بهشان تبریک بگوییم.
- در آغوش گرفتن، دست دادن، تماس چشمی، چشمک زدن، تشویق کلامی، گوش دادن، تعریف و تمجید از رفتارهای خوب و پسندیده دانش‌آموز

نمودار شماره ۱۴: سوال هشتم پس از آزمون

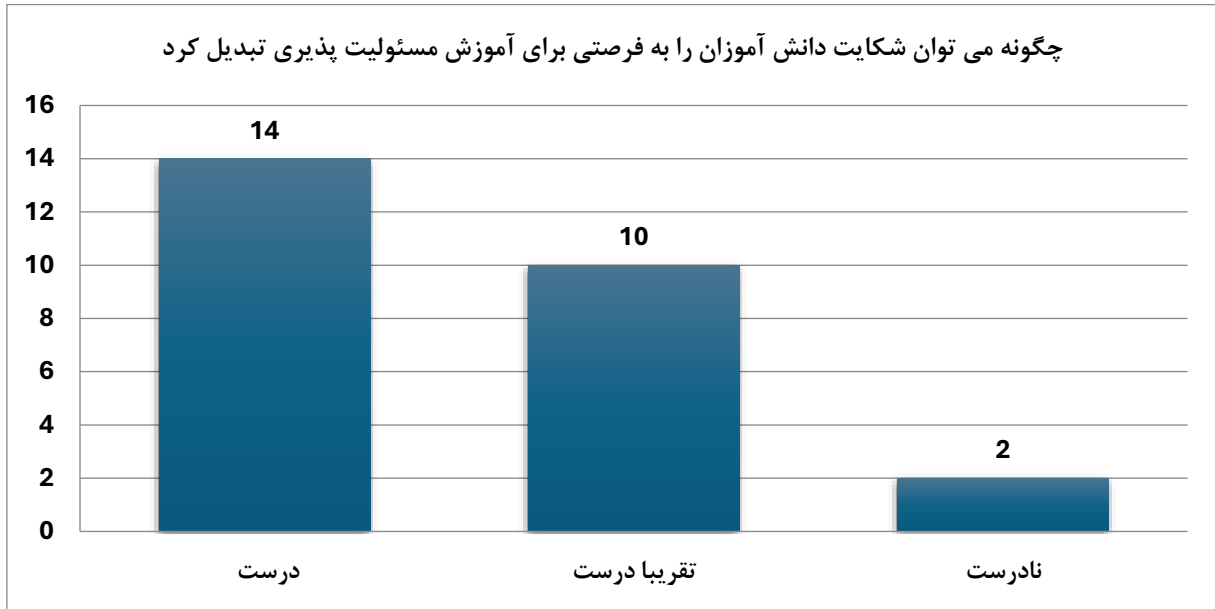

در این سوال ۱۰۰٪ افراد پاسخ درست داده‌اند. نشان می‌دهد که افراد در تشخیص اینکه کدام فعالیت‌ها چه نیازهایی از دانش‌آموزان را ارضا می‌کند خوب عمل می‌کنند. در زیر چند مورد از پیشنهادات آورده شده است:

- بازی در حین کلاس
- گذاشتن آهنگ شاد کودکانه در حد پنج دقیقه از کلاس
- آموزش یک زنگ از کلاس در حیاط مدرسه
- با لحظات کوتاه تفریح، تنوع روش‌ها، محیط جذاب و فرصت انتخاب، کلاس علاوه بر یادگیری، محیطی برای تفریح و شادابی هم خواهد بود و نیاز اساسی دانش‌آموزان به لذت و سرگرمی پاسخ داده می‌شود.
- بازی کوتاه در زنگ کلاس، در هفته یک زنگ را اختصاص به آوردن اسباب بازی‌هایی که دوست دارند بدهیم. یا هر هنری که دانش‌آموز دارد در کلاس نمایش دهد. گاهی فضای کلاس را به پارک ببریم.

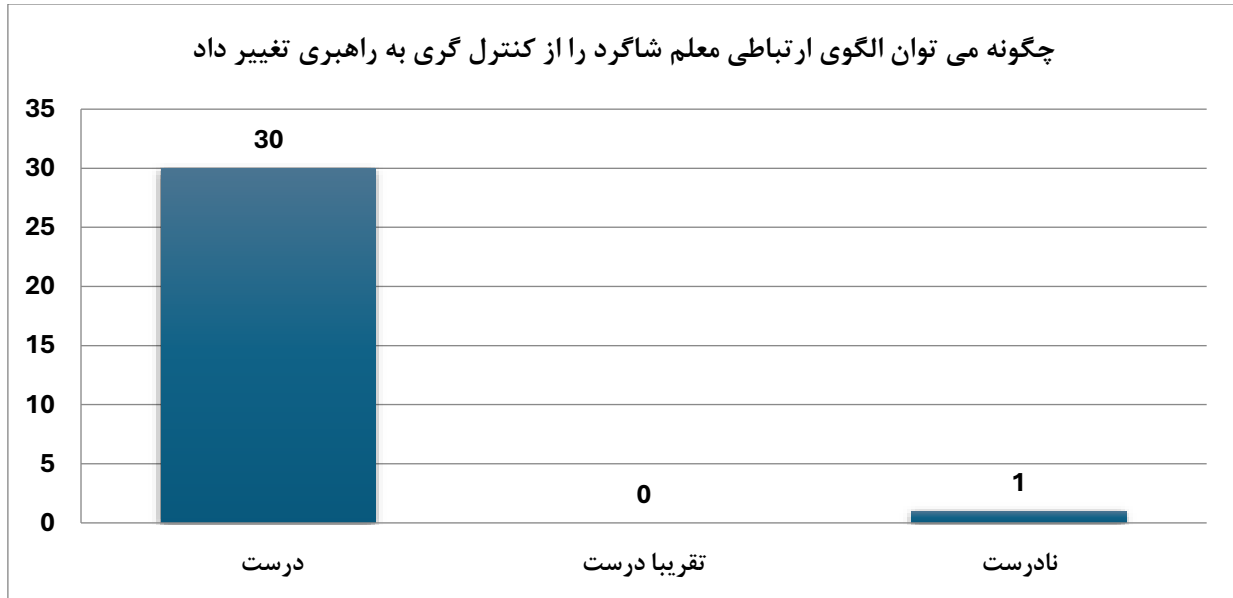

نمودار شماره ۱۵: سوال نهم پس آزمون

در این سوال ۵۳٪ پاسخ درست، ۳۸٪ پاسخ تقریبا درست و ۹٪ پاسخ درست ندادند. اکثر جواب ها تبدیل شکایت به خواسته و استفاده از صندلی گفتگو بود که برخی کامل تر و برخی ناقص گفته بودند.

نمودار شماره ۱۶: سوال دهم پس آزمون

این سوال را تقریبا ۱۰۰٪ درست پاسخ داده اند تعدادی از پاسخ هارا در زیر می آوریم.

- با تغییر در رفتار، گوش دادن، احترام گذاشتن، دلگرمی دادن، دوستانه رفتار کردن، حمایت، گفتگو و مذاکره با دانش آموزان
- معلم فقط می‌تواند اطلاعات دهنده باشد و نه کنترل‌گر. اینکه منزلت دانش‌آموزان بالاست. اینکه من تغییر دهنده‌ی رفتار دیگران نمی‌توانم باشم و نقش من تسهیلگری است.
- ابتدا خوب به صحبت‌های آنها گوش دهم و همدلی کنم و رابطه به خوبی برقرار شود.
- ایجاد فضای تصمیم‌گیری برای دانش‌آموز، تمرکز بر نیازها، بازخورد دوطرفه، اداره کلاس به روش تعاملی و....

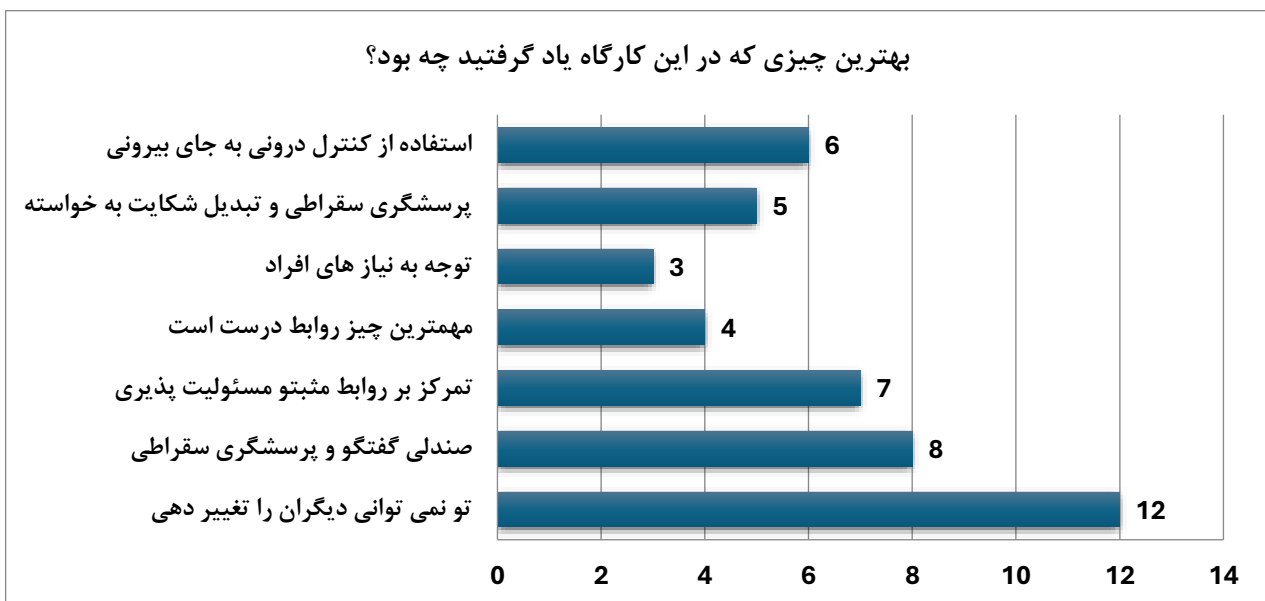
نتیجه به دست آمده از پاسخ‌های پس‌آزمون

با دیدن نتایج کل نمودارها می‌بینیم که درصد بالایی از جواب‌ها در تمام سوال‌ها درست بوده و این یعنی اینکه از نظر افزایش سطح سواد در این زمینه این دوره ۲۰ ساعته خوب عمل کرده است. یک میانگین کلی از تمام جواب‌ها برای کل سوال‌ها گرفته شده است که در نتایج به‌دست‌آمده مشخص شد ۸۰٪ پاسخ‌ها درست، حدود ۱۰٪ پاسخ‌ها تقریباً درست و ۱۰٪ پاسخ‌ها نادرست بوده است. این آمار نشان می‌دهد که اکثریت شرکت‌کنندگان توانسته‌اند به درستی به سؤالات پاسخ دهند.

نظرات کلی شرکت‌کنندگان

در چند سؤال بعدی، نظر شرکت‌کنندگان درباره‌ی یادگیریشان از کلاس در یک جمله، کلاس‌های سال آینده و برنامه‌های آموزشی جدید پرسیده شده است. پاسخ‌ها به صورت تشریحی جمع‌آوری گردید. سپس از دل این پاسخ‌های تشریحی، موارد پرتکرار استخراج شد و برای هر مورد، تعداد افرادی که آن را ذکر کرده‌اند مشخص گردید. نتایج نهایی به صورت نمودار نمایش داده شده‌اند تا دید بهتری از موانع، ترجیحات و پیشنهادهای افراد فراهم شود.

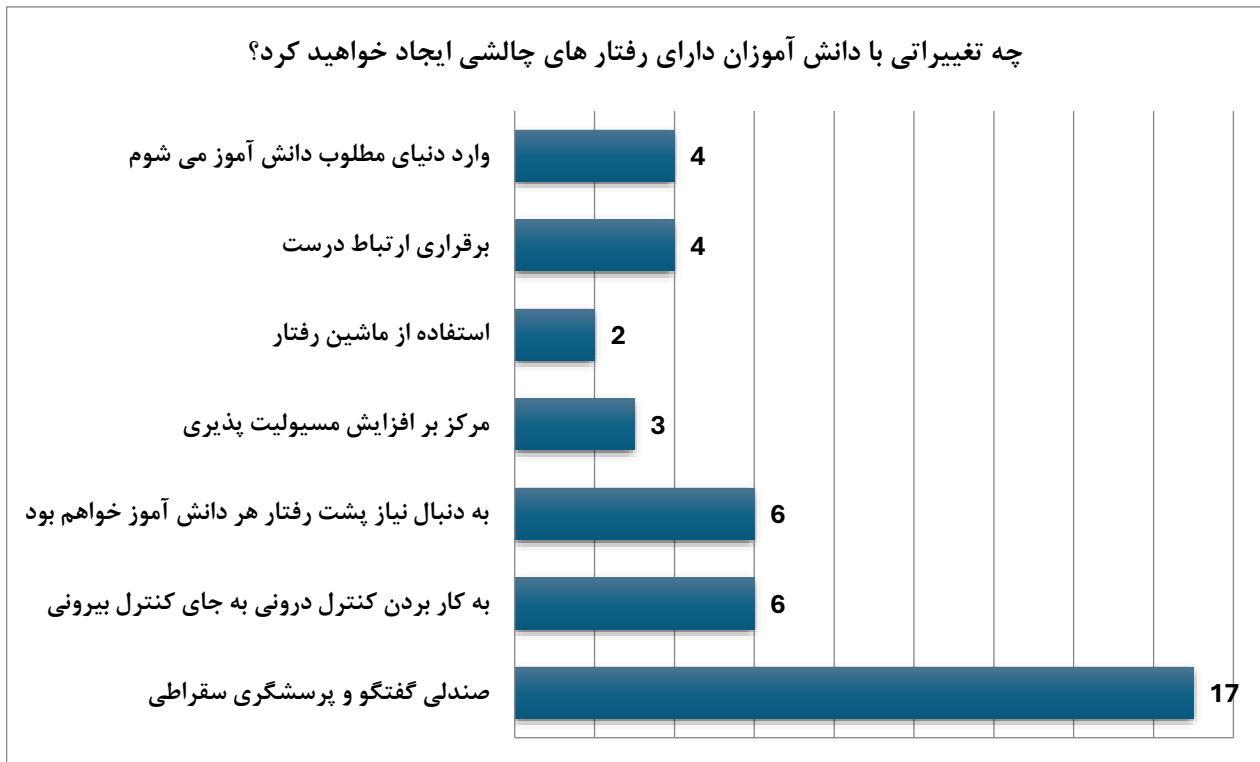
نمودار شماره ۱۷: سوال یازدهم پس‌آزمون

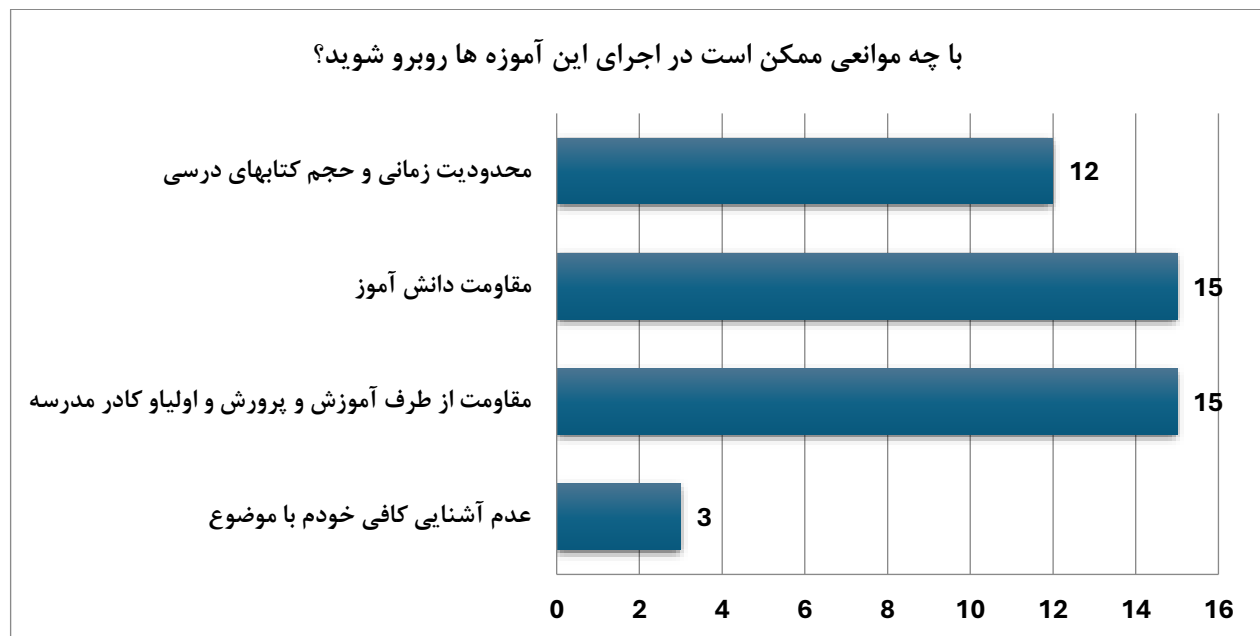
در این سوال‌ها جواب‌های پرتکرار با فراوانی هر کدام به صورت نمودار مشخص شده است.

نمودار شماره ۱۸: سوال دوازدهم پس آزمون

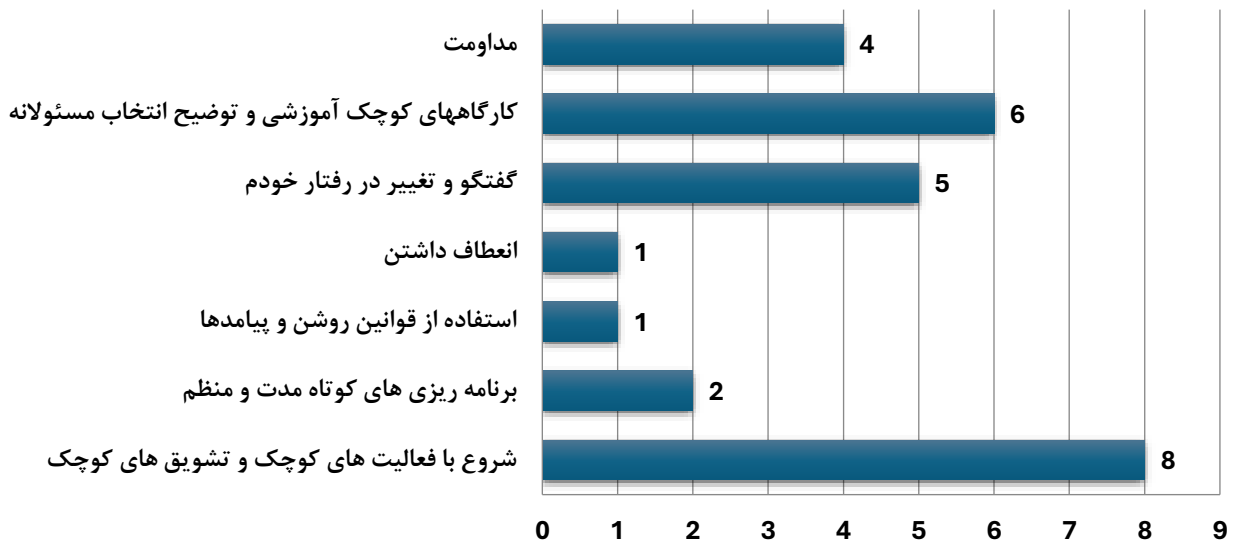
نمودار شماره ۱۹: سوال سیزدهم پس آزمون

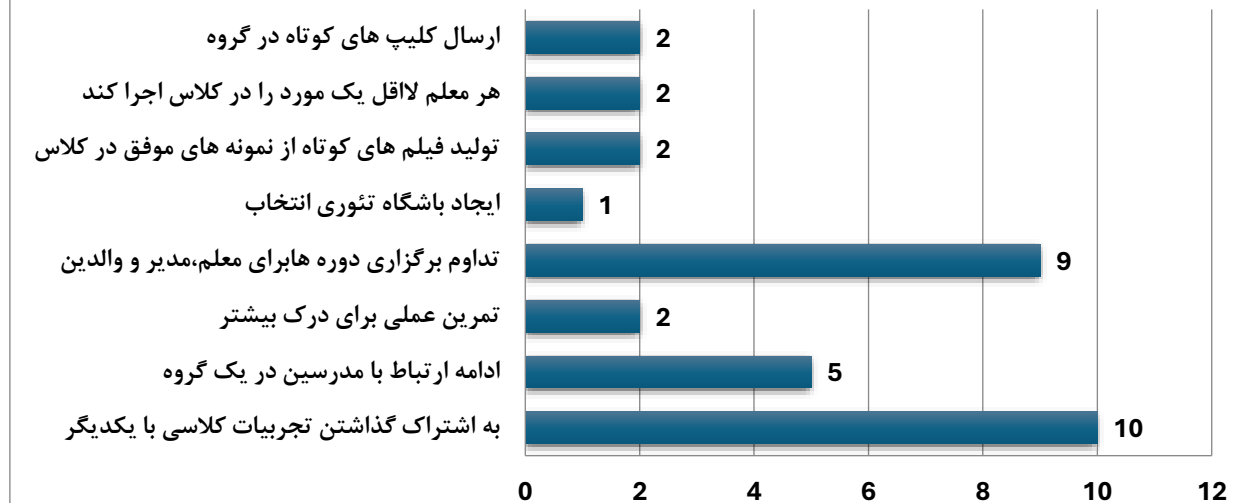
نمودار شماره ۲۰: سوال چهاردهم پس آزمون

راهکار های شما برای این موانع چیست؟

نمودار شماره ۲۱: سوال پانزدهم پس آزمون

چه پیشنهاد برای عمیق تر شدن موضوع تئوری انتخاب در مدرسه در بین مخاطبین این کارگاه دارید؟

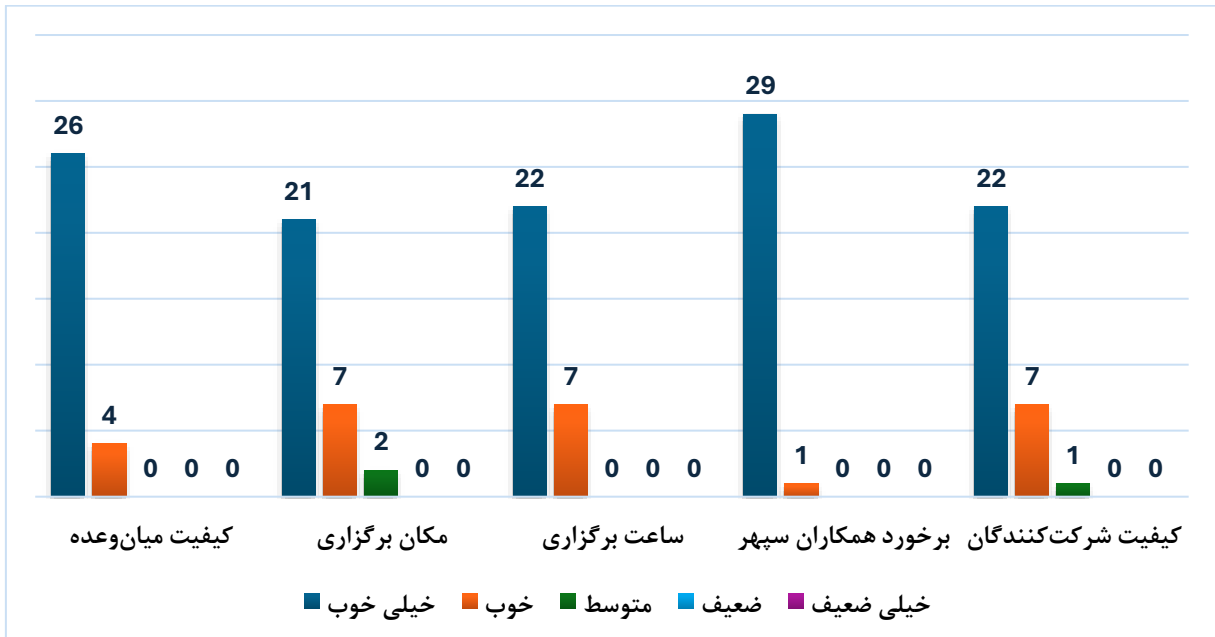

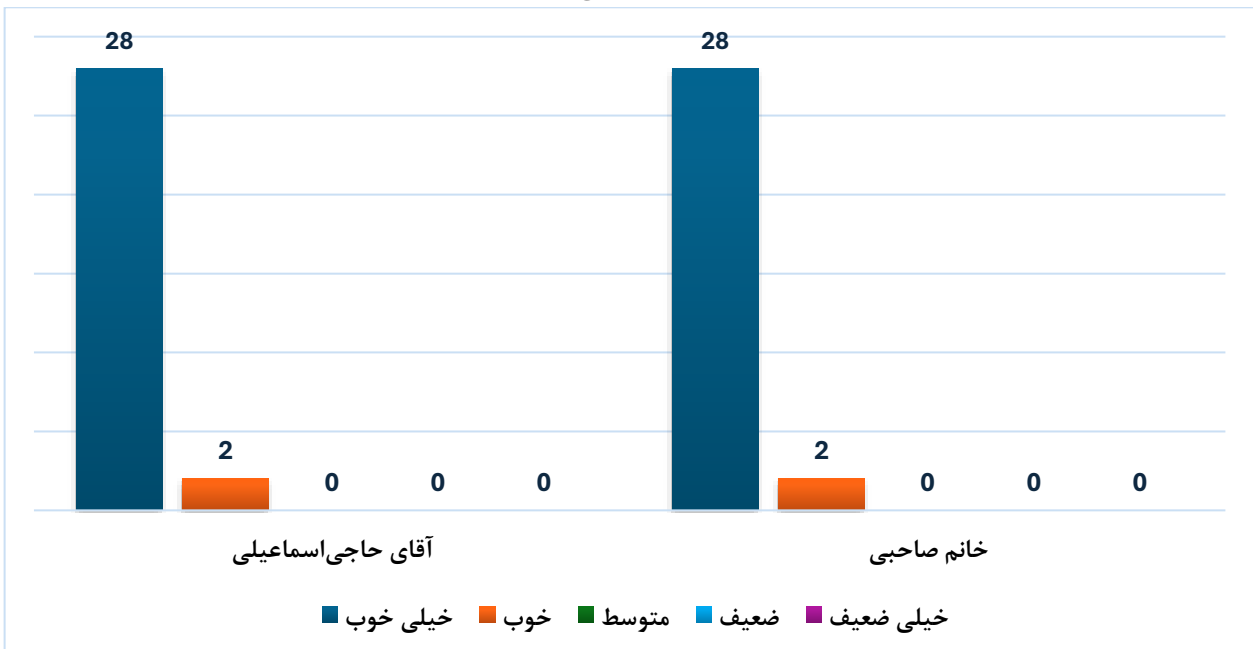
ارزیابی کلی کارگاه از دید شرکت کنندگان

در ادامه نمودارهای ارزیابی کلی کارگاه بررسی شده است .

نمودار شماره ۲۲: ارزیابی بخش های مختلف کارگاه

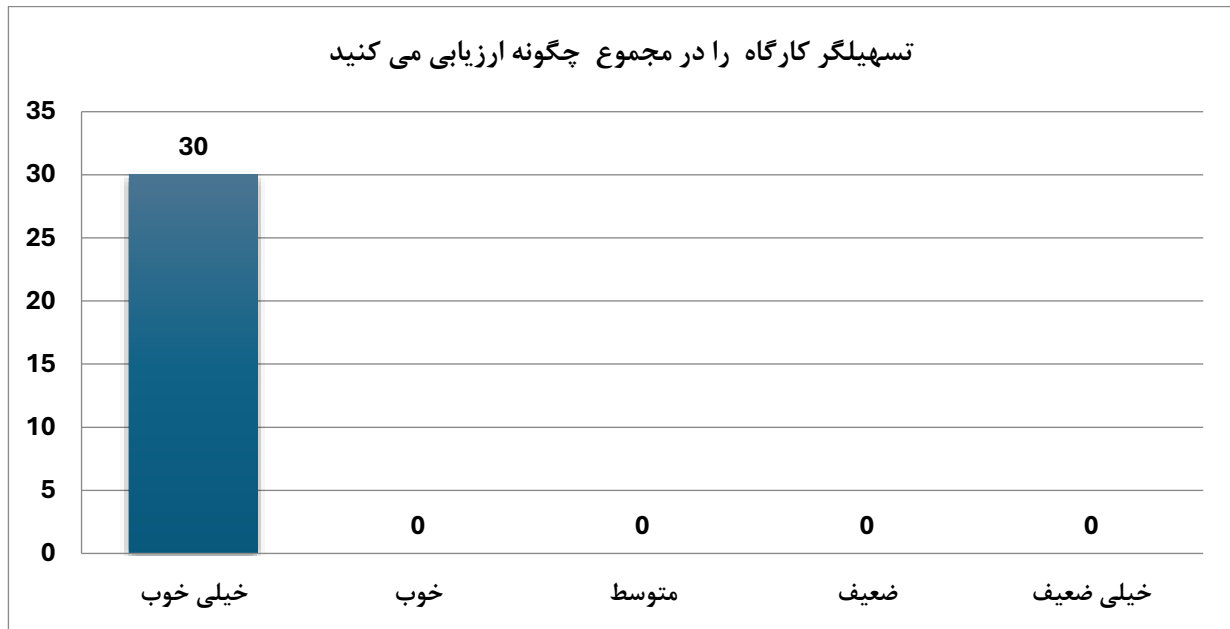

نمودار شماره ۲۳: ارزیابی اساتید کارگاه

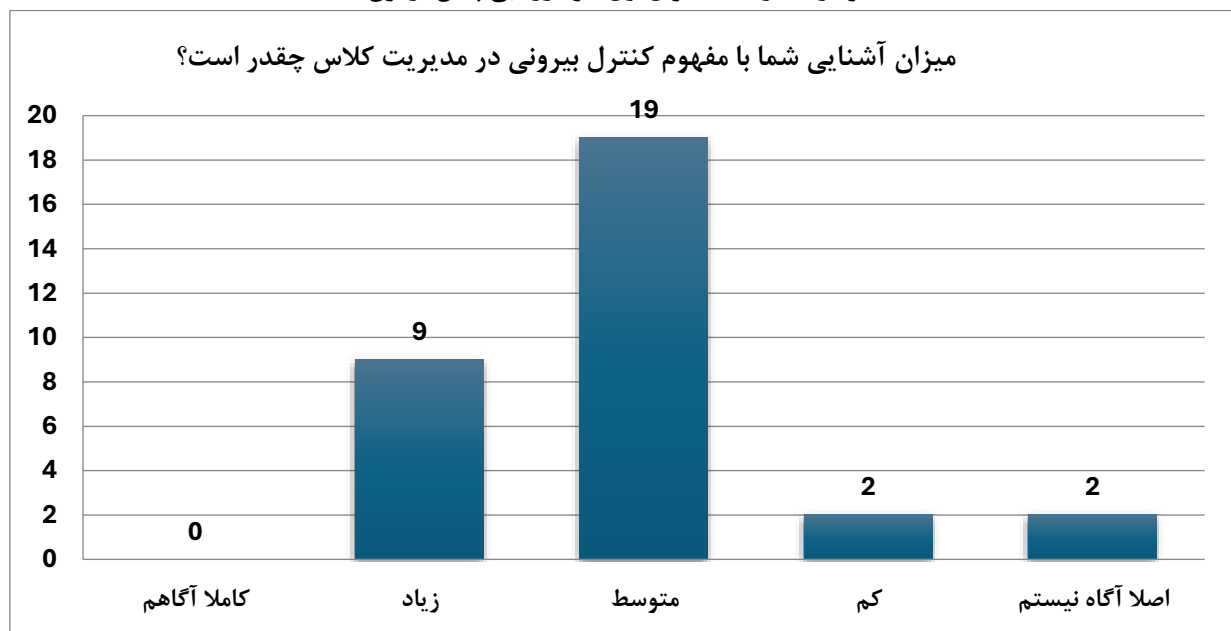
نمودار شماره ۲۴: ارزیابی تسهیلات کارگاه

نمودار های سوالات خودارزیابی شرکت کنندگان در پیش آزمون و پس آزمون

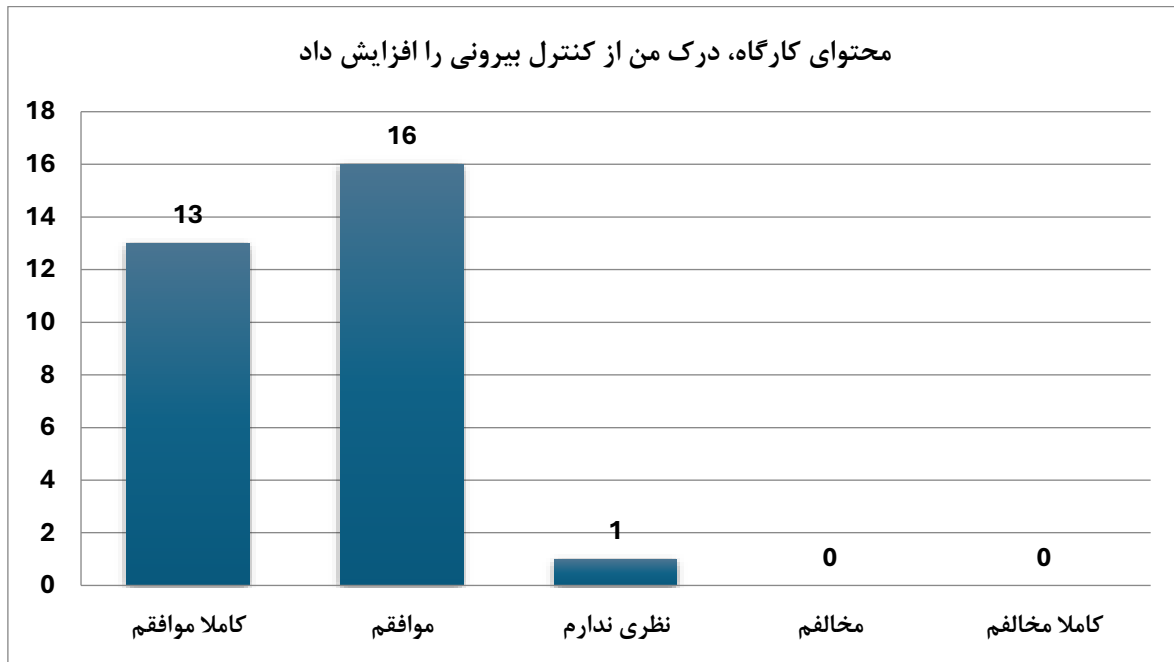
در پایان، مجموعه‌ای از نمودارهای خودارزیابی مربوط به پیش‌آزمون و پس‌آزمون ارائه شده است. این سؤالات به منظور ارزیابی فردی شرکت‌کنندگان از وضعیت خودشان طراحی شده‌اند؛ یعنی هر فرد میزان توانمندی یا وضعیت خود را قبل و بعد از دوره مشخص کرده است. به صورت کلی این بخش نشان می‌دهد که برداشت و ارزیابی افراد از تغییرات خودشان چگونه بوده و چه بهبودهایی در طول دوره اتفاق افتاده است. در این ۸ سوال نمودار سوالات مشابه پیش آزمون و پس آزمون زیر هم آورده شده است.

نمودار شماره ۲۵: سوال اول خودارزیابی پیش آزمون

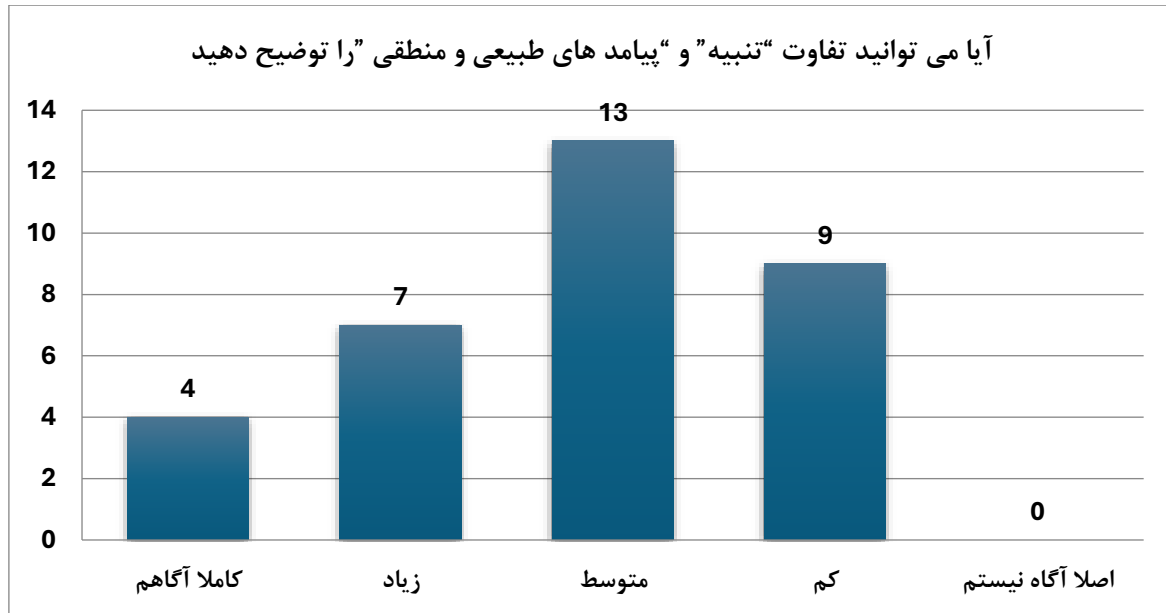

نمودار شماره ۲۶: سوال اول خودارزیابی پس آزمون

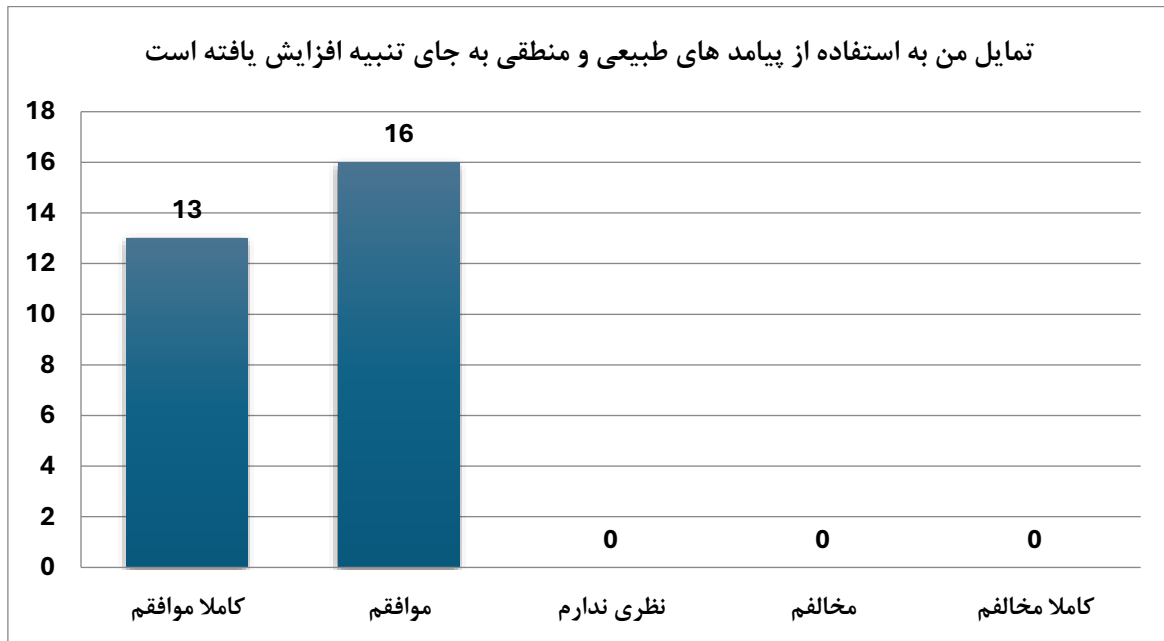

نمودار شماره ۲۷: سوال دوم خودارزیابی پیش آزمون

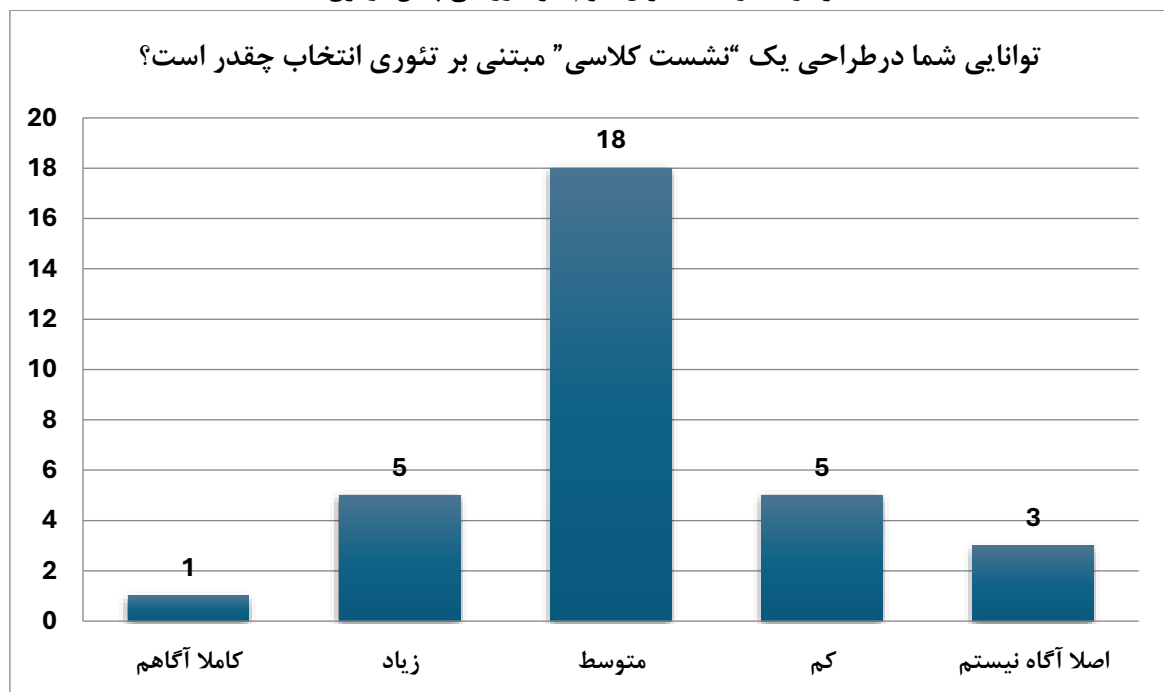

نمودار شماره ۲۸: سوال دوم خود ارزیابی پس آزمون

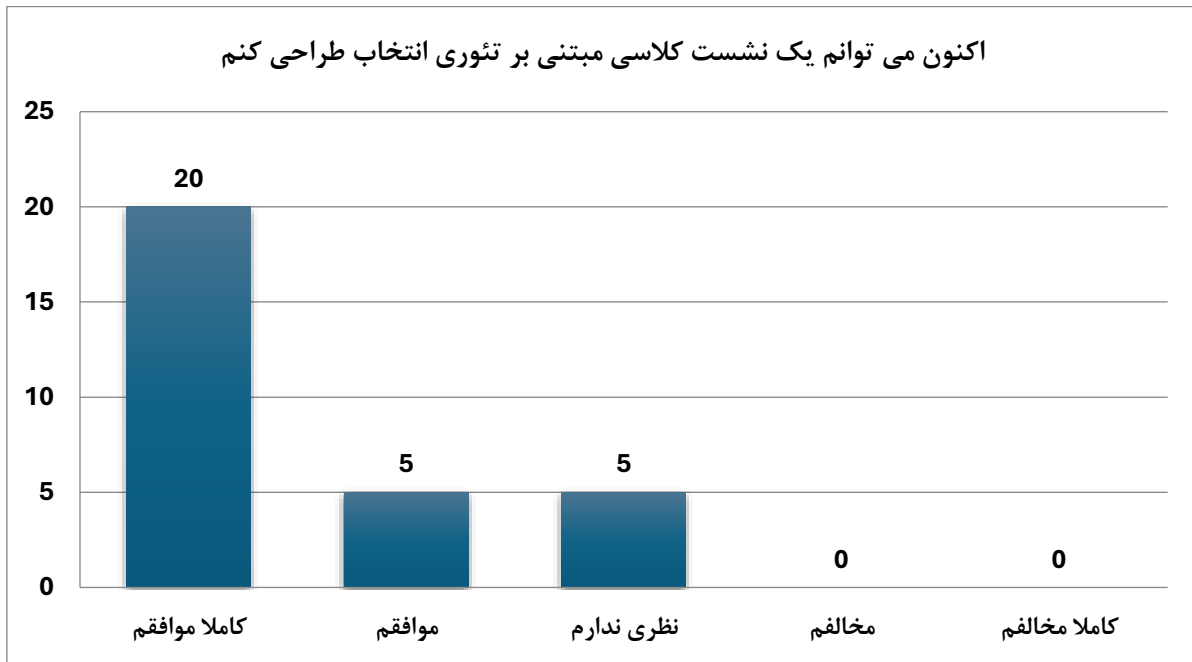

نمودار شماره ۲۹: سوال سوم خود ارزیابی پیش آزمون

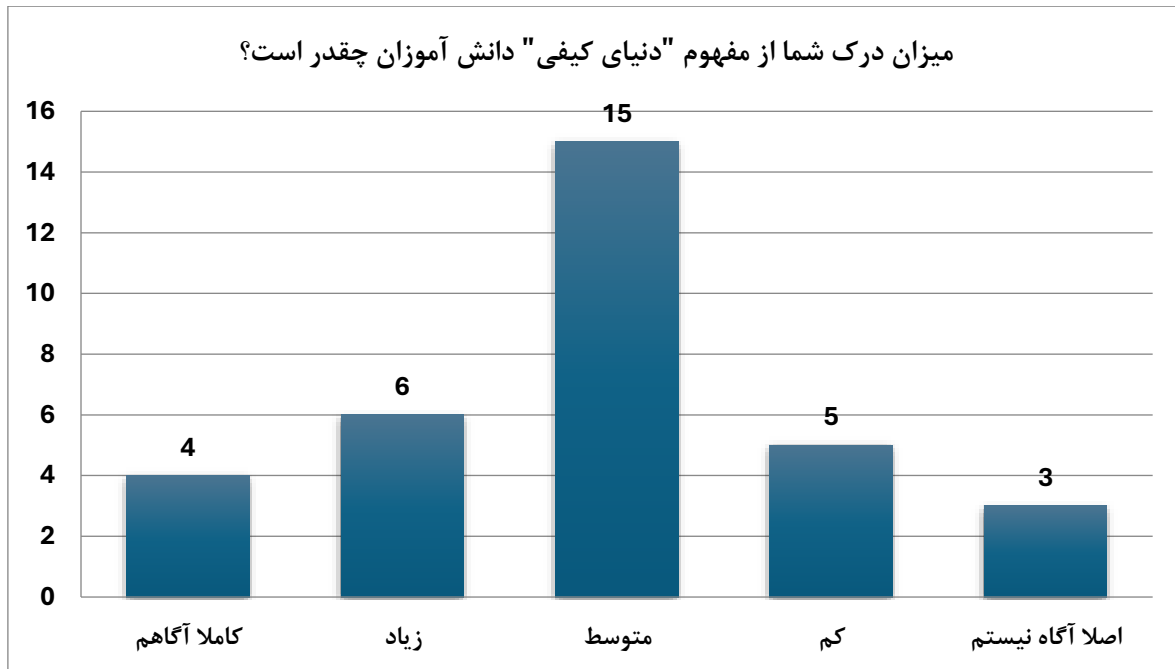

نمودار شماره ۳۰: سوال سوم خود ارزیابی پس آزمون

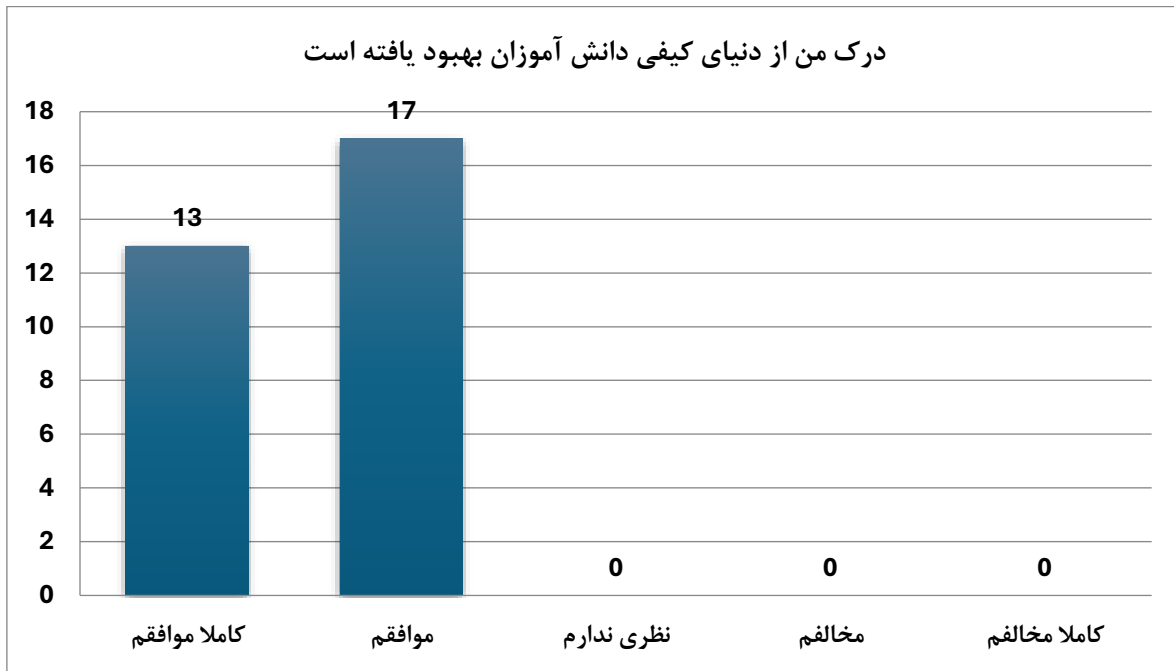

نمودار شماره ۳۱: سوال چهارم خود ارزیابی پیش آزمون

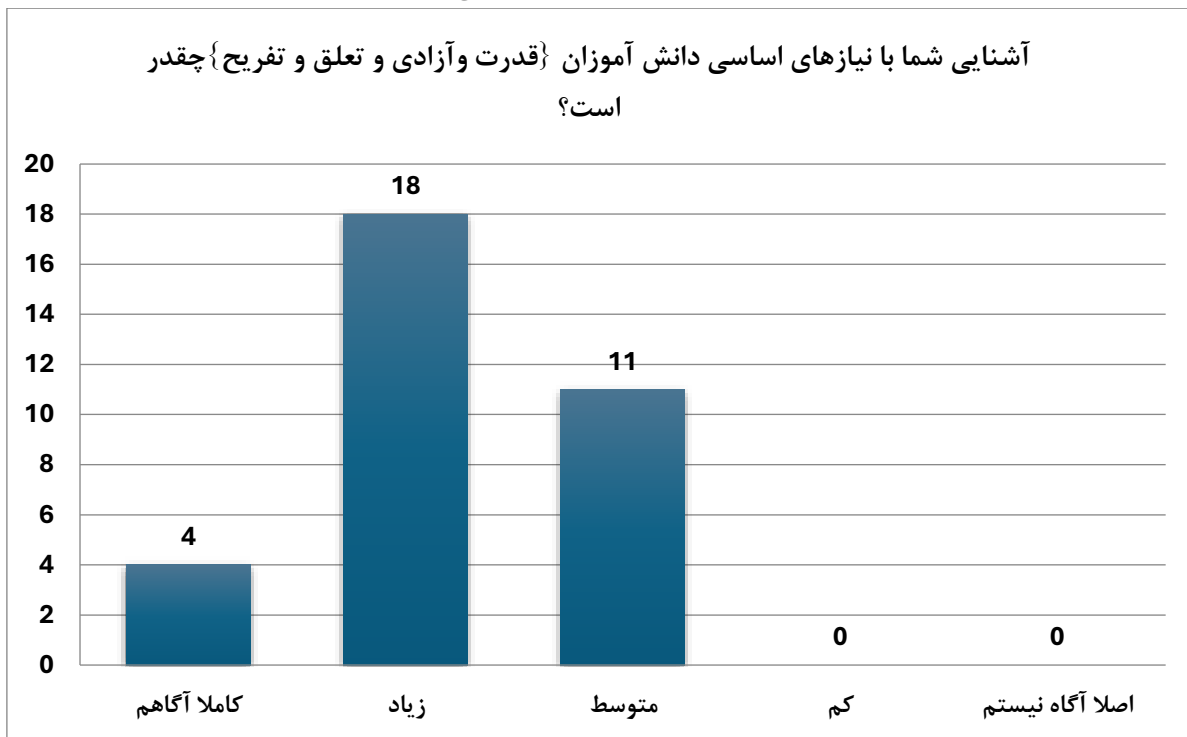

نمودار شماره ۳۲: سوال چهارم خود ارزیابی پس آزمون

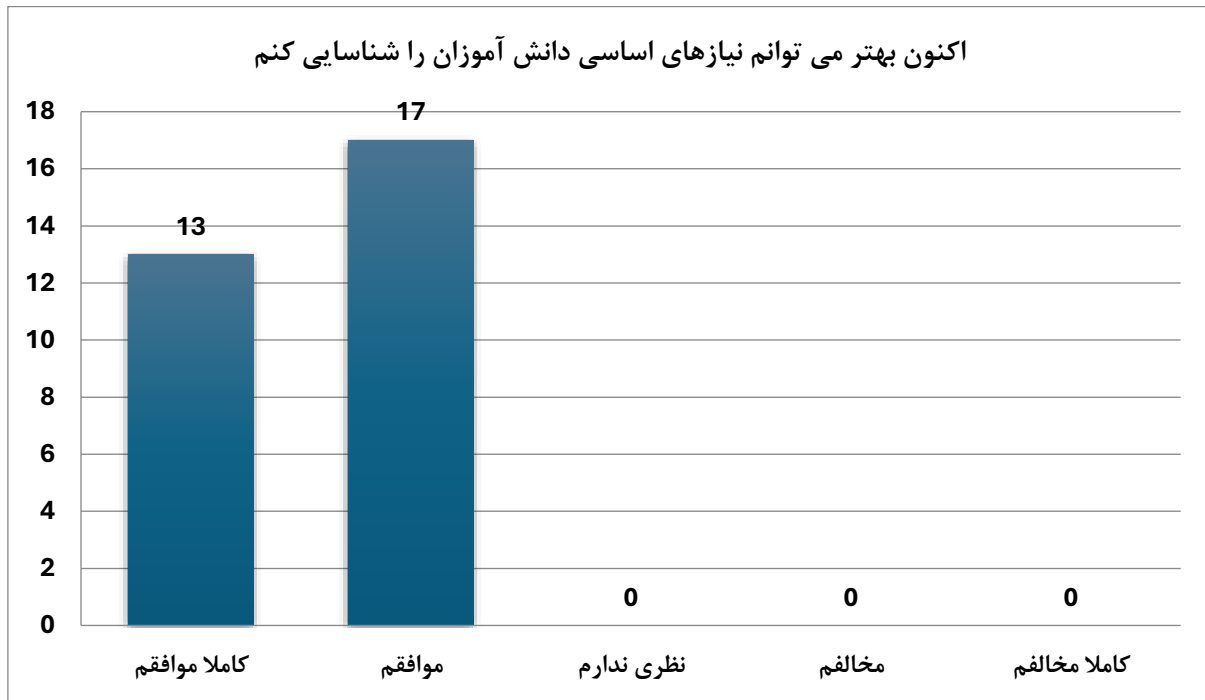

نمودار شماره ۳۳: سوال پنجم خود ارزیابی پیش آزمون

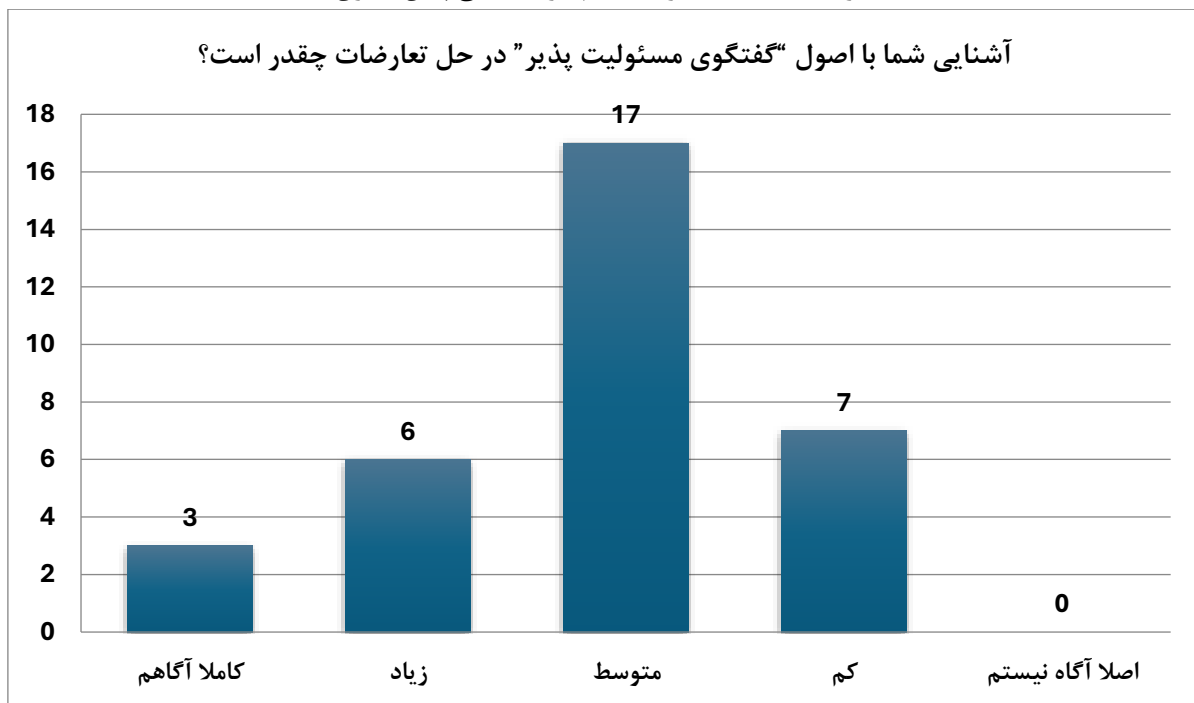

نمودار شماره ۳۴: سوال پنجم خود ارزیابی پس آزمون

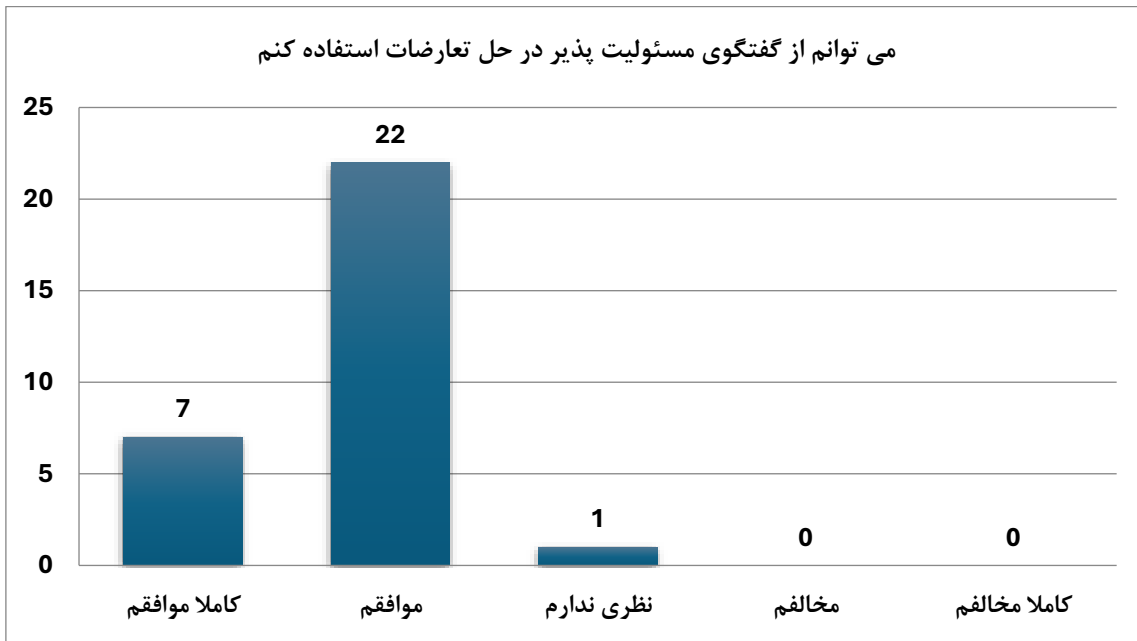

نمودار شماره ۳۵: سوال ششم خود ارزیابی پیش آزمون

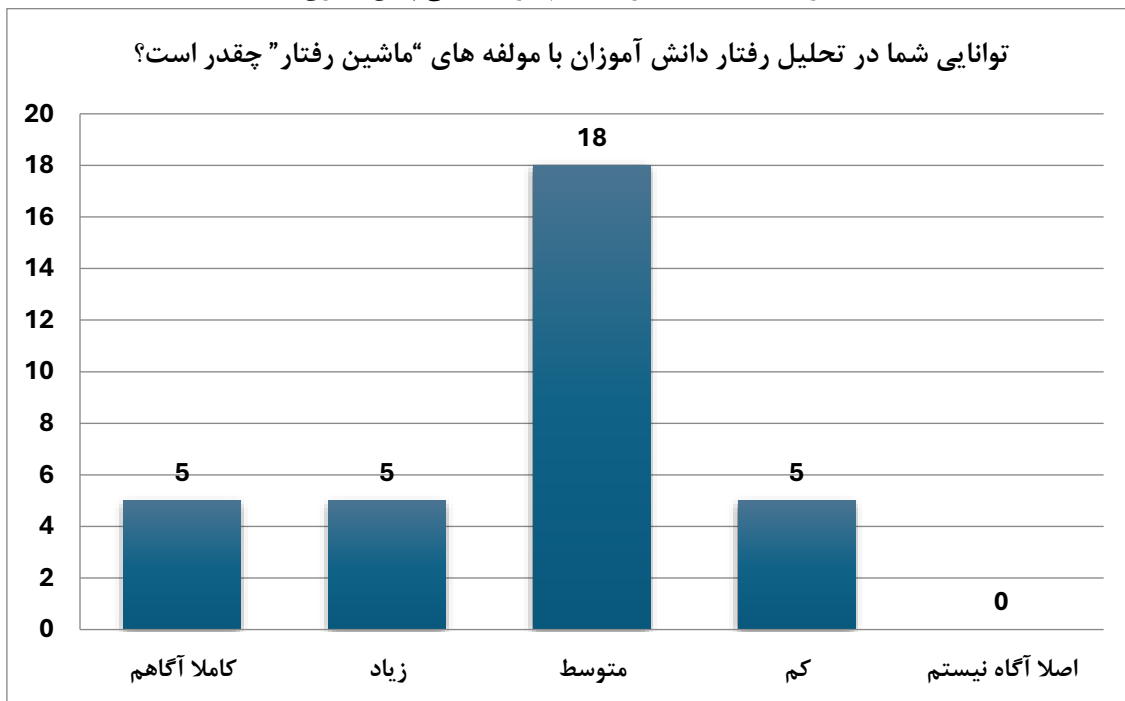

نمودار شماره ۳۶: سوال ششم خود ارزیابی پس آزمون

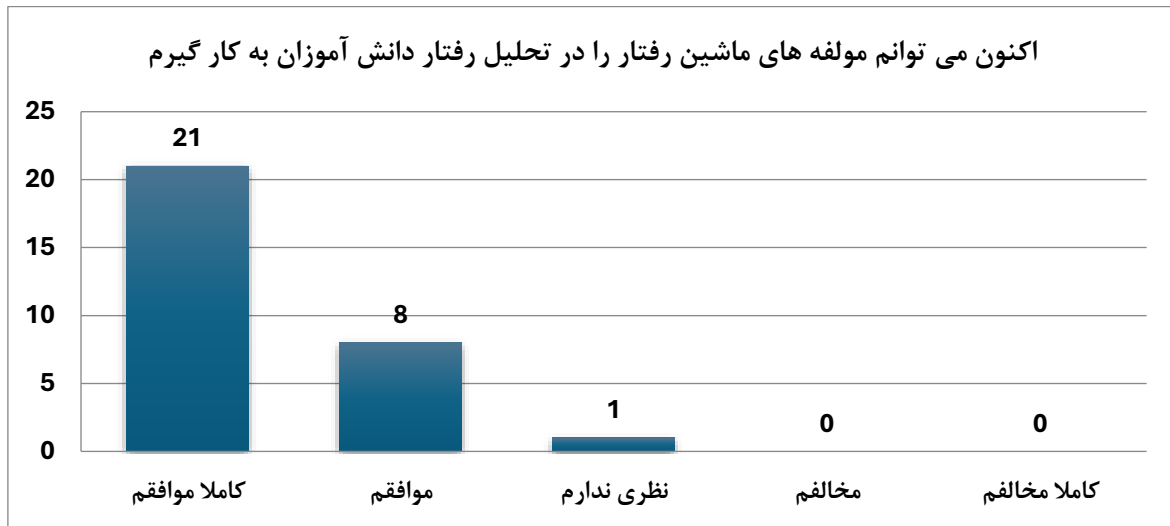

نمودار شماره ۳۷: سوال هفتم خود ارزیابی پیش آزمون

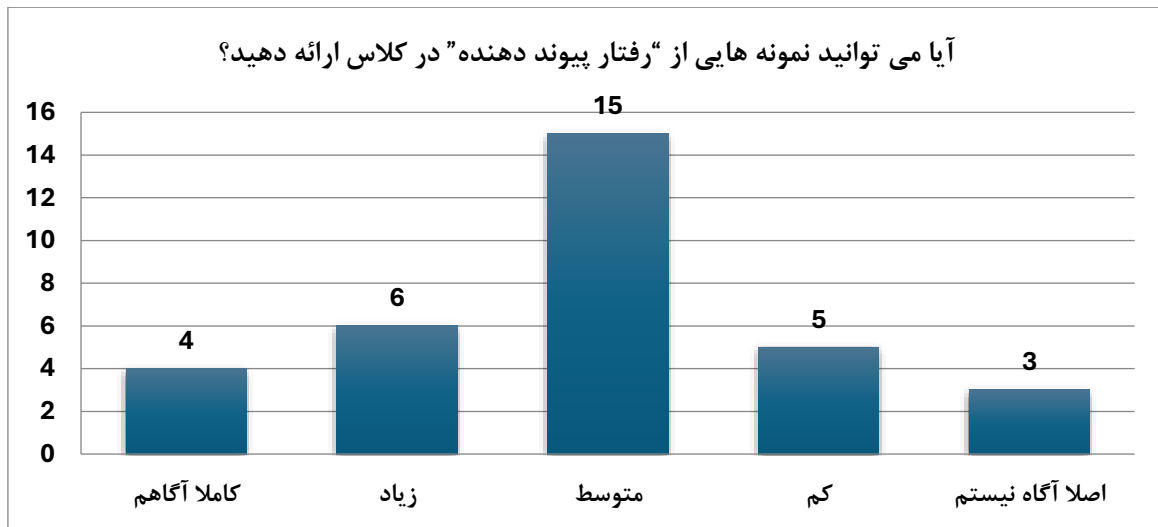

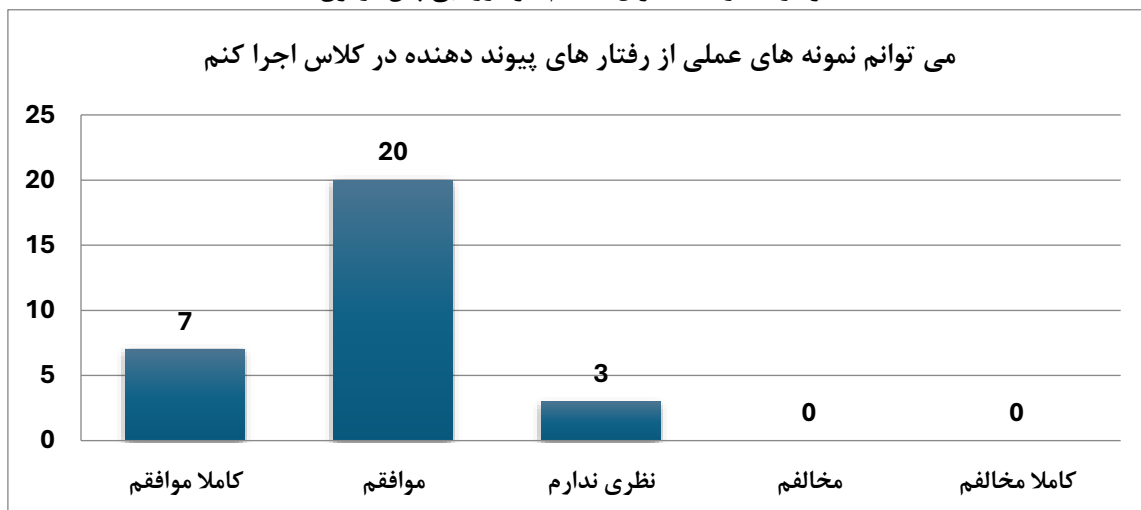
نمودار شماره ۳۸: سوال هفتم خود ارزیابی پس آزمون

نمودار شماره ۳۹: سوال هشتم خودارزیابی پیش آزمون

نمودار شماره ۴۰: سوال هشتم خودارزیابی پس آزمون

همان‌طور که مشاهده می‌شود، سطح آگاهی متوسط در بخش اول سوال‌ها در پیش‌آزمون مشاهده شد و در سوالات خودارزیابی پس‌آزمون افراد موافق و کاملاً موافق بوده‌اند که می‌توانند این آموزه‌ها را در کلاس درس اجرا کنند. در مجموع سوال‌های خودارزیابی در پیش‌آزمون، ۹٪ کاملاً آگاه، ۲۲٪ آگاه، ۴۷٪ متوسط، ۱۷٪ ناآگاه و ۵٪ کاملاً ناآگاه هستند.

و در پس‌آزمون، ۴۳٪ کاملاً موافق بودند، ۵۳٪ موافق بودند و ۴٪ نظری نداشتند و درصد مخالف صفر است. این درصدها نشان می‌دهد که در مجموع، در سوال‌های مشابه پیش‌آزمون و پس‌آزمون، تعداد زیادی از افراد از نظر خودشان آگاه‌تر شده‌اند و نظرشان این است که می‌توانند آن موضوع را در کلاس خود اجرا کنند.

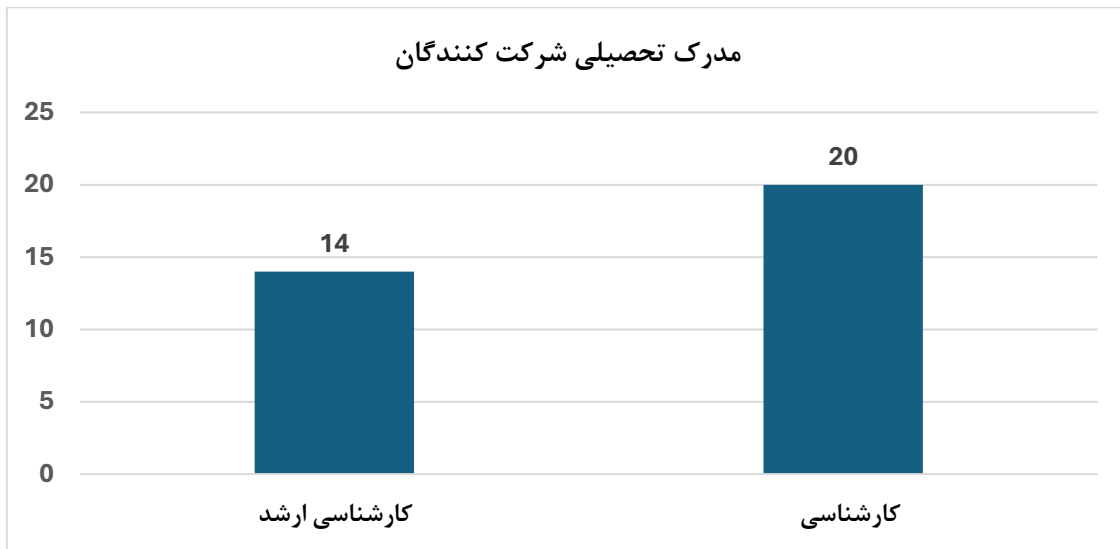
جدول شماره ۱: اسامی شرکت‌کنندگان مدرسه کیفی

ردیف	نام و نام خانوادگی	مقطع تدریس	مقطع تحصیلی	سابقه تدریس
۱	فربیا نخعی	تمام دروس ابتدایی	فوق لیسانس	۳
۲	ملیحه دروازه‌بان زاده	آموزگار ابتدایی	لیسانس	۱۱
۳	الهام اباذری	آموزگار ابتدایی	فوق لیسانس	۱۲
۴	الهام ابراهیمی زهان	آموزگار ابتدایی	فوق لیسانس	۸
۵	زهره آسائی	متوسطه اول	لیسانس	۱۷
۶	زینب عربی آیسک	متوسطه اول	فوق لیسانس	۱۵
۷	مهلا معصومی مفرد	متوسطه اول	فوق لیسانس	۱۷
۸	فهمیه فارابی	ابتدایی	ارشد	۳
۹	زهره حسینی گل	متوسطه اول	لیسانس	۱۵
۱۰	الهام طالبی طبس	متوسطه اول	کارشناسی ارشد	۱۸
۱۱	منصوره همتی	ابتدایی	کارشناسی ارشد	۳
۱۲	محدثه منتظری	ابتدایی	لیسانس علوم تربیتی	۱۷
۱۳	تکتم کوره‌گر	آموزش ابتدایی	لیسانس	۱۳
۱۴	زهراسادات ثالثی	معاون ابتدایی	لیسانس	۲
۱۵	جواد خسروی	ابتدایی	لیسانس	۴
۱۶	محبوبه قاسمی	ابتدایی	کارشناسی	۱۰
۱۷	راضیه طلایی	متوسطه اول	لیسانس	۲
۱۸	راضیه خانی نژاد	آموزگار ابتدایی	کارشناسی	۵
۱۹	فاطمه نوروزنژاد	آموزگار ششم	کارشناسی	۳
۲۰	فاطمه سادات قاسمی	آموزگار ابتدایی	کارشناسی ارشد	۷
۲۱	نفیسه طالبی	آموزگار پایه ششم	لیسانس	۳
۲۲	زهره فیروزی	آموزگاری ابتدایی	کارشناس علوم تربیتی	۱۵
۲۳	زهره پروانه	ابتدایی	کارشناسی ارشد	۱۰

۲۴	معصومه مؤذنی	ابتدایی	لیسانس	۵
۲۵	زهرا طیبی	آموزگار ابتدایی	کارشناسی ارشد	۱۰
۲۶	بتول رجب زاده	ابتدایی	کارشناسی	۶
۲۷	محبوبه کوزه گر	آموزگار ابتدایی	ارشد روانشناسی	۱۴
۲۸	زهرا جنگجو	ابتدایی پایه سوم	فوق لیسانس	۳
۲۹	فاطمه زارع	آموزگار پایه ششم	کارشناسی	۵
۳۰	عالیه کشت گر	ابتدایی	کارشناسی	۱۰
۳۱	خدیجه ارغوانی	ابتدایی	لیسانس	۵
۳۲	ملیکا معصومی مفرد	متوسطه اول	کارشناسی ارشد	۱۹
۳۳	فاطمه پروانه	آموزگار	لیسانس	۹
۳۴	الهه صادقی	آموزگار	لیسانس	--

نمودار شماره ۴۱: سطح تحصیلات شرکت کنندگان

نظرات تعدادی از شرکت کنندگان کارگاه در روز پایانی

نظر اول:

کارگاه خیلی عالی بود. به خصوص برای من که با بچه مده بودم، خیلی مفید بود. شاید بعضی از چیزهایی که در کارگاه گفته شد را قبلاً ناخودآگاه انجام می‌دادم، اما این بار آگاه شدم که چرا اون کارها رو انجام می‌دهم و الان می‌دانم دلیلش چیه. این باعث می‌شود حس کنم انتخاب‌هایم آگاهانه است.

نظر دوم:

ما قبلاً کلیپ‌هایی از دکتر صاحبی دیده بودیم که درباره تئوری انتخاب بود. اما حالا در این کارگاه به شکل عمیق‌تر و عملی با این موضوع آشنا شدیم. چیزی که برایم خیلی پررنگ شد این است که «روابط» اهمیت خیلی زیادی دارند. وقتی من بتوانم رابطه خوبی بسازم، بقیه چیزها خود به خود درست می‌شوند. مثلاً وقتی رابطه‌ام با دانش‌آموزانم خوب باشد، آنها اعتماد به نفس پیدا می‌کنند، جرات ابراز نظر پیدا می‌کنند و اعتماد متقابل شکل می‌گیرد. در نتیجه، خیلی از مشکلات و چالش‌هایی که ممکن است پیش بیاید، به خاطر همین رابطه مثبت، خود به خود برطرف می‌شوند.

نظر سوم:

مهم‌ترین چیزی که از کارگاه یاد گرفتم این بود که باید با دانش‌آموزم رابطه مثبت و مؤثر ایجاد کنم. تصمیم گرفتم از همان ابتدای کلاس، ارتباطی دوستانه و بدون اجبار شکل بدهم؛ طوری که هیچ زور و فشاری برای انجام تکلیف یا کار کلاسی وجود نداشته باشد. وقتی این رابطه‌ی سالم و محترمانه ساخته بشود، خود دانش‌آموز به طور خودکار و از روی علاقه و انتخاب، تکالیفش رو انجام می‌دهد.

نظر چهارم:

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای من از کارگاه این است که متوجه شدم بعضی وقت‌ها ایرادها و کمبودهای درونی خودم رو نادانسته به بچه‌ها یا حتی همکارام منتقل می‌کردم. این برایم تلخ بود، ولی فهمیدم که می‌شد جلوی این چرخه را گرفت و اصلاحش کرد. هنوز هم دیر نشده؛ ما می‌توانیم با ایجاد انگیزه‌های درونی، کیفیت یادگیری را بالا ببریم. وقتی با بچه‌ها رابطه درست بسازیم، بهشان انگیزه بدهیم، اعتماد به نفسشان را تقویت کنیم و بهشان ارزش بدهیم، خیلی چیزها تغییر می‌کند. خیلی وقت‌ها شاید خودمان درست مورد توجه و احترام قرار نگرفتیم، اما ناخودآگاه همان الگو را ادامه دادیم. حالا فهمیدم که می‌شود جلوی این تکرار را گرفت و مسیر تازه‌ای ساخت. بهترین چیزی که از کارگاه گرفتم، این بود که تغییر همیشه ممکن است.

تصاویر شماره ۵: فضای کارگاه مدرسه کیفی

تصویر شماره ۶: عکس دسته جمعی با تعدادی از شرکت کنندگان

جمع بندی نهایی:

با نگاهی کلی به پیش‌آزمون، پس‌آزمون و همچنین خودارزیابی‌هایی که معلمان قبل و بعد از دوره انجام دادند، می‌توانیم بگوییم که سطح سواد و آگاهی شرکت‌کنندگان در زمینه نظریه انتخاب در مدرسه به شکل قابل توجهی افزایش یافته است. حتی با وجود اینکه پیش‌آزمون پس از دوره آفلاین دکتر صاحبی برگزار شد، نتایج نشان داد که این دوره حضوری تأثیر بسیار مثبتی بر روند یادگیری معلمان داشته است.

درصد پاسخ‌های درست در کل سوالات پیش‌آزمون ۳۱٪ و در سوالات پس‌آزمون ۸۰٪ بوده است و این تفاوت به وضوح نشان از میزان تأثیر دوره در افزایش سطح سواد شرکت‌کنندگان نسبت به موضوع مورد نظر دارد. به نظر من، اگر پیگیری و استمرار چنین دوره‌هایی چه به صورت حضوری و چه در قالب‌های دیگر مانند جلسات کتاب‌خوانی، نشست‌های تبادل تجربه، گفت‌وگوهای گروهی یا حتی جلسات آنلاین با حضور اساتید ادامه یابد، می‌تواند اثرگذاری عمیق‌تری به همراه داشته باشد. در این صورت، طی سال‌های آینده می‌توانیم معلمان تربیت کنیم که قادر باشند کلاس‌های باکیفیت‌تری داشته باشند و نظریه انتخاب را به شکلی مؤثر در محیط آموزشی خود به کار گیرند و نهایتاً دانش‌آموزانی با انگیزه‌تر در مدرسه داشته باشیم.

بخش دوم: مداخلات و پیگیری‌های پس از کارگاه آموزشی

۱- جلسه مشاوره با حضور آقای حاجی اسماعیلی:

در تاریخ ششم آذرماه، به منظور بررسی میزان بهره‌برداری معلمان از کارگاه حضوری «مدرسه کیفی» و ارزیابی چالش‌ها و دستاوردهای آن، جلسه‌ای با حضور جمعی از شرکت‌کنندگان این دوره برگزار شد. در این جلسه، معلمان که در کارگاه‌های اصلی مدرسه کیفی شرکت کرده بودند، دعوت شدند و همچنین آقای حاج اسماعیلی، مدرس دوره، به صورت آنلاین در جلسه حضور داشتند. پیش از برگزاری جلسه، با تمامی شرکت‌کنندگان دوره که تعداد آن‌ها بیش از سی نفر بود تماس گرفته شد. با توجه به عدم امکان حضور برخی از افراد، در نهایت ۱۱ نفر از معلمان در جلسه شرکت کردند.

این جلسه حدود دو ماه پس از اجرای دوره حضوری برگزار شد تا معلمان فرصت کافی برای به‌کارگیری مفاهیم و رویکردهای مدرسه کیفی در کلاس‌های خود داشته باشند. در ابتدای جلسه، معلمان به صورت فردی درباره میزان استفاده از آموخته‌های دوره در کلاس‌های درس خود، تجربیات عملی و دستاوردهای حاصل از اجرای این رویکردها صحبت کردند.

در ادامه، از معلمان خواسته شد چالش‌ها و موانعی را که در مسیر اجرای مدرسه کیفی با آن مواجه شده‌اند مطرح کنند. بخشی از چالش‌ها به مسائل مرتبط با والدین دانش‌آموزان و بخشی دیگر به تعامل با خود دانش‌آموزان و شرایط خاص کلاس‌های درس مربوط می‌شد. پرسش‌ها و مسائل مطرح‌شده توسط معلمان، با توضیحات و راهنمایی‌های آقای حاج اسماعیلی پاسخ داده شد. این جلسه فرصتی برای بازخوردگیری، تبادل تجربه و شناسایی نقاط قوت و چالش‌های اجرایی مدرسه کیفی را فراهم کرد که مبنای برنامه‌ریزی برای اقدامات بعدی و بهبود کیفیت اجرای این طرح در مدارس قرار خواهد گرفت.

تصویر شماره ۷: جلسه مشاوره با حضور آقای حاج اسماعیلی به صورت آنلاین

در این جلسه آقای حاج اسماعیلی از معلمان خواستند تا از تجربه های استفاده از محتوای آموخته شده در کارگاه تعریف کنند و بعد از آن چالش هایشان را بگویند. یکی از این تجربه ها به صورت زیر است:

«آموزش نظم با تئوری انتخاب»

رضیه طلایی

من مدیر یک مدرسه دبیرستان دوره اول هستم. با توجه به اینکه تنها هستم و معاون ندارم، برای رسیدگی به چالش های بچه ها کمی مشکل دارم. یکی از چالش های مهم، بی نظمی هایی بود که در صف مدرسه اتفاق می افتاد. به طوری اگر یکی از بچه ها بی نظمی می کرد دیگران نیز از او تقلید می کردند. برای حل این مسئله، به جای مداخله مستقیم در حین وقوع اتفاق و یا گفتن موضوع سر صف چون شنونده کمی داشت، تصمیم گرفتم به کلاس ها بروم و به صورت مستقیم با بچه ها صحبت کنم. هر کلاس را به مدت یک ساعت و نیم به مسائل «تئوری انتخاب» و اهمیت «مسئولیت پذیری در رفتار» اختصاص دادم. برای آنها ماشین رفتار را با عکس توضیح دادم و تاکید کردم که هر کس باید مسئولیت انتخاب های خودش را بپذیرد و نمی تواند آن را به گردن دیگری بیندازد. مثلاً اگر در صف اتفاقی می افتاد، بچه ها اینطور فکر نکنند که چون دوستشان کاری انجام داده، آنها هم باید همان کار را بکنند. این گفتگوها و آموزش ها باعث شد که رفتار بچه ها بهبود پیدا کند و دیگر کمتر شاهد بی نظمی، به خصوص در صف، باشیم. حالا وقتی فیلم های دوربین های مدرسه را هم نگاه می کنم، متوجه می شوم که به ندرت هم چنین مواردی دیده می شود. بچه ها فهمیده اند که مسئول رفتار خودشان هستند و دیگر برای تقلید، به یکدیگر نگاه نمی کنند.

۲- جلسه هم آموزی معلمان

در ادامه جلسات پیگیری اجرای دوره «مدرسه کیفی»، جلسه دوم در تاریخ ۲۷ آذرماه، حدود سه هفته پس از جلسه اول، برگزار شد. با توجه به شرایط نامساعد آب و هوایی، تعداد حاضران در این جلسه کمتر بود و در مجموع پنج نفر از معلمان در جلسه شرکت داشتند. در این جلسه نیز معلمان حاضر به بیان تجربیات خود در اجرای رویکردهای مدرسه کیفی پرداختند و چالش ها و موانعی را که در فرآیند اجرا با آن مواجه شده بودند مطرح کردند. علاوه بر این، مجموعه ای از پرسش ها و ابهامات مشترک معلمان در خصوص نحوه اجرای برخی مفاهیم و موقعیت های آموزشی جمع آوری شد.

آقای حاج اسماعیلی، مدرس دوره، در این جلسه حضور نداشتند؛ به همین دلیل پرسش‌های مطرح‌شده پس از جلسه، در گروه تلگرامی مربوط به شرکت‌کنندگان دوره مطرح شد و پاسخ‌های لازم توسط ایشان ارائه گردید. برگزاری این جلسه نیز در راستای پیگیری از معلمان، مستندسازی چالش‌ها و تقویت اجرای مؤثر طرح مدرسه کیفی در مدارس انجام گرفت.

تصویر شماره ۸: جلسه هم‌آموزی معلمان

۳- پشتیبانی محتوایی و تداوم آموزشی در بستر مجازی

در راستای پشتیبانی آموزشی معلمان و تداوم اجرای مفاهیم «مدرسه کیفی» و «تئوری انتخاب»، محتوای آموزشی کوتاه و مرتبط به‌صورت مستمر در گروه‌های مجازی (تلگرام و ایتا) در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گیرد. این محتوا شامل مطالب آموزشی، نکات کاربردی و ویدئوهای منتخب و معتبر در حوزه مدرسه کیفی و تئوری انتخاب است. انتشار این محتوا به‌صورت منظم و چند نوبت در هفته انجام می‌شود و هدف آن، یادآوری مفاهیم اصلی، تعمیق یادگیری، پاسخ‌گویی غیرمستقیم به برخی چالش‌های اجرایی و حفظ ارتباط آموزشی با معلمان پس از برگزاری دوره است. این اقدام به‌عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در تثبیت آموخته‌ها و حمایت از معلمان در فرآیند اجرای عملی رویکردهای کیفی در مدارس در نظر گرفته شده است.

تصویر شماره ۹: گروه تلگرامی برای تعامل در گروه

«روایت اجرای «صندلی گفتگو» در کلاس: شاخه‌هایی که دوباره جوانه زدند»

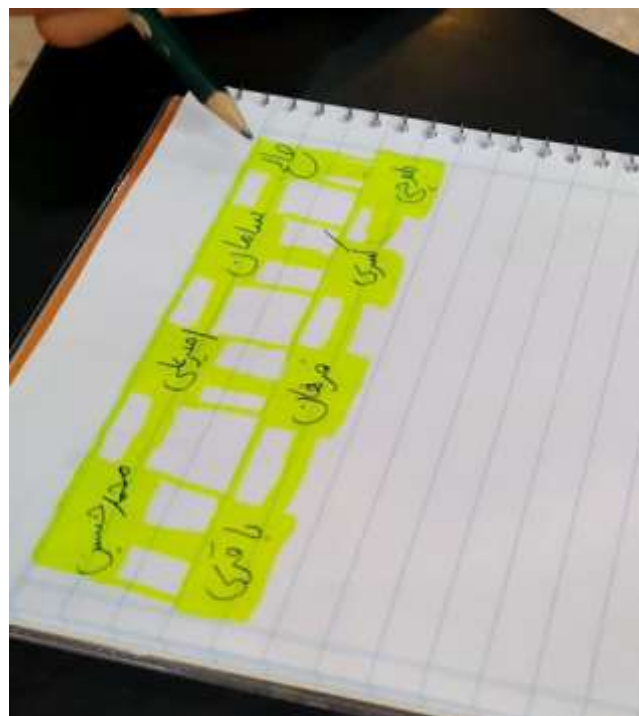
هلارضیه خانی نژاد

یکی از دانش‌آموزانم مدتی بود با همکلاسی‌هایش دچار تنش شده بود. هر زنگ تفریح، هر کار گروهی، به شکلی به اختلاف و دلخوری ختم می‌شد. من، به جای قضاوت یا تذکر، انتخاب کردم بنشینم و گفت‌وگو کنم و صندلی گفت‌وگو را همان‌طور که در کارگاه یاد گرفته بودم، آماده کردم. با دانش‌آموزم روبه‌روی هم نشستیم. گفتگو قرار بود نه محاکمه باشد و نه نصیحت؛ فقط فرصتی برای شنیدن و یافتن راه حل.

دانش‌آموز برگه‌ای آورد که یک سری خطوط روی آن کشیده بود. پرسیدم: «می‌خواهی برام توضیح بدی این شکل چیه؟» دانش‌آموز گفت: «این دوستانم... این شاخه‌ها مسیرهای رابطه‌ها. بعضی‌هاش ضخیم ترن، چون با اونا بیشتر حرف می‌زنم، بعضی‌ها نازک‌ترن، چون از طریق اونها به بقیه وصلم.» از همان‌جا شروع کردم به پرسیدن پرسش‌های خود ارزیابی. همان پرسش‌هایی که قرار بود دانش‌آموز را به فهم رفتار خودش برساند، نه به دفاع یا توجیه. کم‌کم پسر شروع کرد به دیدن مسئله از زاویه‌ای دیگر. فهمید در میان این شاخه‌ها، بعضی‌ها به خاطر حرفی یا دلخوری باریک‌تر شده‌اند. گفت: «شاید باید برم با بعضی‌اشون حرف بزنم، معذرت بخوام.» لبخندی زدم؛ هیچ راه‌حلی تحمیل نکردم، فقط گوش دادم. دانش‌آموز به همراه من پیش دوستانش رفت و معذرت خواهی کرد. اما کار هنوز تمام نشده بود.

در گام بعد، با چند دانش‌آموز دیگر که ارتباط بهتری با او داشتند گفت‌وگو کردم. برایشان داستانی تعریف کردم و از آنها خواستم ارتباطشان را با او بهتر کنند و در برابر او گارد نگیرند. چند دانش‌آموز تصمیم گرفتند در بازی و گفت‌وگوهایشان جایی برای آن هم‌کلاسی پیدا کنند. حالا او در یکی از گروه‌های کلاس پذیرفته شده بود.

در آن کلاس، صندلی گفت‌وگو فقط یک ابزار نبود؛ پلی بود میان احساس، درک و انتخاب. تئوری انتخاب در رفتار معلم جان گرفته بود به‌جای گفتن، با دیدن و شنیدن.

تصویر شماره ۱۰: طرح دانش‌آموز برای روابطش با دوستانش

۴- برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات کتاب‌خوانی در حوزه محتوای مورد نظر

از دیگر اقدامات انجام‌شده در راستای تعمیق یادگیری و تداوم مباحث مرتبط با «مدرسه کیفی» و «تئوری انتخاب»، برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات کتاب‌خوانی تخصصی با محوریت یک کتاب مشخص و موضوع‌محور بوده است. این اقدام با پیگیری و استقبال خود معلمان صورت گرفته و انتخاب و تهیه کتاب‌ها با پیشنهاد آقای حاجی اسماعیلی و نیز بر اساس تمایل و مشارکت داوطلبانه معلمان انجام شده است.

هدف از این برنامه، مطالعه هم‌زمان و گروهی کتاب و فراهم کردن بستری برای گفت‌وگو، تبادل نظر و تحلیل محتوای آن در جلسات آینده بود. برنامه ریزی شد که این جلسات به صورت آنلاین برگزار شود.

در ادامه، پیش‌بینی شد که آقای حاج اسماعیلی نیز در برخی از این جلسات حضور داشته باشند تا علاوه بر بررسی محتوای کتاب، درباره نکات تکمیلی، مسائل مطرح‌نشده در متن کتاب و پرسش‌های معلمان گفت‌وگو صورت گیرد. در این جلسات، معلمان می‌توانند دیدگاه‌ها، تجربیات و برداشت‌های خود را ارائه دهند و از این طریق، جلسه کتاب‌خوانی به فرصتی برای یادگیری تعمیقی و گفت‌وگوی حرفه‌ای تبدیل شود.

۵- برگزاری جلسات کتاب‌خوانی

بعد از برنامه ریزی های انجام شده و تهیه کتاب «والدین آگاه فرزندان مسئولیت پذیر» این جلسات از اواخر دی ماه شروع شد و هر هفته بخشی از کتاب خوانده شده می شود و برنامه ریزی شده که تا پایان سال ۱۴۰۴ تمام کتاب خوانده شود. هدف از خواندن این کتاب این است که هم خود معلمان درباره علت های بد رفتاری بچه ها یاد بگیرند و هم بتوانند این اطلاعات را به والدین دانش آموزانشان در جلسات دیدار با اولیا مطرح کنند تا به این طریق زنجیره آگاهی رسانی ادامه پیدا کند.

تصویر شماره ۱۱: کتاب مطالعه شده در جلسات کتاب‌خوانی

یکی از بازخوردها درباره جلسات کتاب خوانی به شرح زیر است:

« بچه ها را با خودشان مقایسه کنیم! »

هزارضیه خانی نژاد

چند روز پیش از یکی از اولیا را دعوت کردم به مدرسه بیایند، دانش آموزم کمی افت تحصیلی داشت می خواستم دلیلش را از خانه پیگیر شوم که متوجه شدم استفاده زیادی از گوشی دارد، ولی در حین صحبت، مادر دانش آموزم جلوی خودش گفت: «تو چرا مثل خواهرت نیستی؟! اون درسش رو خیلی خوب میخونه و تو نه!» من آن لحظه چیزی نگفتم و بعد فقط به مادرش گفتم: «شما به عنوان ولی باید در خانه یکسری قانون ها داشته باشید و یکی استفاده درست و بجا از گوشی هست، ولی بعد از اون روز وقتی کتاب والدین آگاه را خواندیم و از نتیجه های مقایسه ی بچه ها آگاه شدم، اول عذاب وجدان گرفتم که کاش همون روز به مادر برای مقایسه می گفتم. اینکه پسرم رو با خودش مقایسه کنید و... همون شب به ولی زنگ زدم و صحبت کردیم و خوشحالم که با خوندن کتاب و کاری که خانم مطهری عزیز پنجشنبه ها راه انداختند، تبادل اطلاعات و کسب آگاهی بیشتری دارم.

تصاویر شماره ۱۲: جلسات کتابخوانی

۶- مستندسازی تجربه‌های اجرایی معلمان توسط خودشان

در راستای تقویت یادگیری عملی و اشتراک تجربه‌های موفق، مقرر شد معلمان شرکت‌کننده، روایت‌ها یا ویدئوهایی از اجرای رویکردهای «مدرسه کیفی» در کلاس‌های درس خود تهیه و در گروه‌های مجازی به اشتراک بگذارند. هدف از این اقدام آن است که هر معلم، در صورت امکان، به صورت هفتگی یک یا دو نمونه از تجربه‌های اجرایی خود را در گروه منتشر کند.

The image shows a screenshot of a social media group chat interface. At the top, there are search and filter icons. Below that, a list of members is visible, including names like 'معلمین قائن' and 'معلمین قائن'. The main part of the screen displays a list of posts or messages, with some text and possibly images or videos, though they are not clearly legible. The interface appears to be from a messaging app like Telegram or WhatsApp.

تصویر شماره ۱۳: صفحه پرس لاین ثبت تجربه‌ها

معلمان می‌توانند تجربه خود را در گروه تلگرامی و یا در لینک پرس‌لاینی که آماده شده به اشتراک بگذارند. این فرآیند علاوه بر ایجاد انگیزه و تشویق سایر معلمان به مشارکت فعال، زمینه استفاده جمعی از تجربه‌ها و ایده‌های عملی را فراهم می‌کند. همچنین به معلمان این امکان را می‌دهد تا بازخورد همکاران خود را دریافت کرده و نقاط قوت و چالش‌های احتمالی در اجرای فعالیت‌ها شناسایی شود.

تاکنون چند نفر از معلمان این اقدام را انجام داده‌اند و تجربه خود را در گروه به اشتراک گذاشته‌اند. در ادامه، برنامه‌ریزی شده است که این روند به صورت مستمر ادامه یابد و هر هفته سایر معلمان نیز یک یا دو محتوای مرتبط با تجربه‌های اجرایی خود را در گروه ارائه کنند.

برخ از اقداماتی که معلمان در ابتدای شروع سال تحصیلی انجام دادند با زبان خودشان به این شرح است. این اقدامات در جهت آماده سازی کلاس برای رفتن به سمت کلاس کیفی انجام شده است.

«صندلی گفتگو در کلاس»

هزاراضیه خانی نژاد

یکی از کارهایی که کردم، برای اینکه بچه‌ها تقاضایی داشته باشند که بخواهند از صندلی گفتگو استفاده کنند لامپ‌هایی را آماده کردم یک طرفاش زرد است و یک طرفاش خاکستری. روی هر دو طرف اسم دانش آموز نوشته شده و این قرار را با همدیگر گذاشتیم و برایشان ماشین رفتار را کامل هم توضیح دادم، و صندلی گفتگو را، که این صندلی مخصوص شماست هر وقت که احساس کردید نیاز دارید که با همدیگر صحبت کنیم، لامپ‌اش را تغییر رنگ می‌دهد به خاکستری و با همدیگر می‌نشینیم صحبت می‌کنیم و به آنها می‌گویم، رنگ خاکستری حتماً نیاز روحی نیست می‌تواند زمانی رنگ لامپ خاکستری بشود که من تدریس داشتم و دانش‌آموزم هنوز احساس می‌کند مفهوم را متوجه نشده است.

«تصویر ماشین رفتار در کلاس»

فاطمه سادات قاسمی

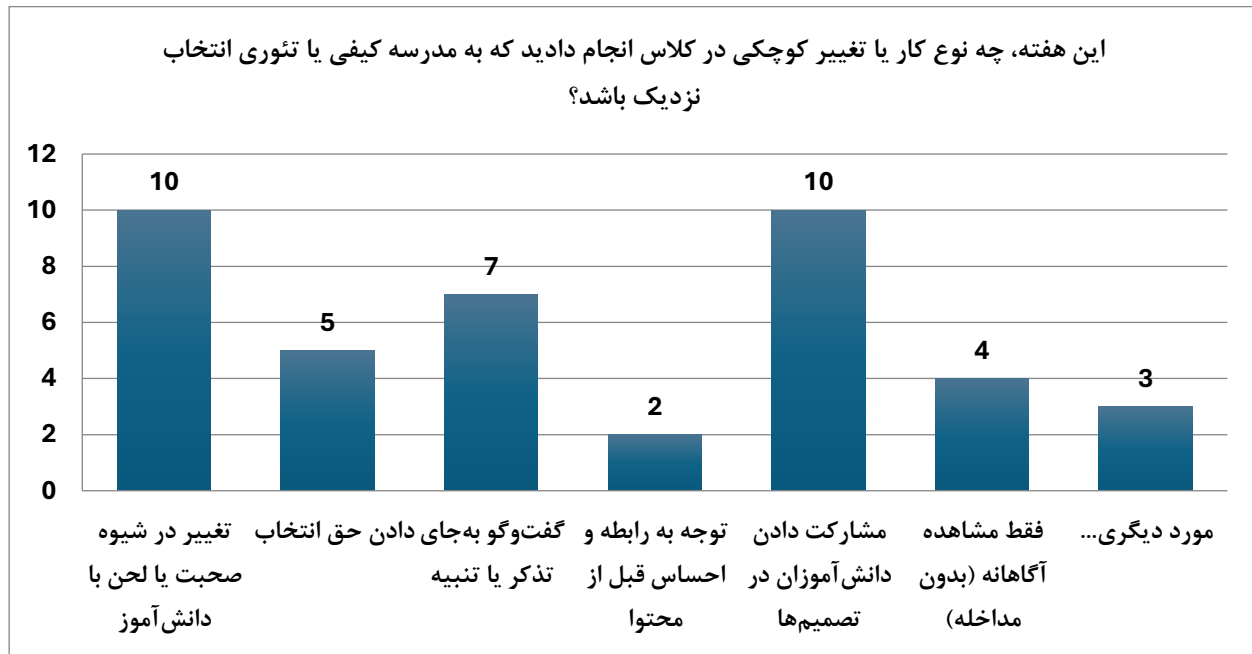
من با همکاری خانم خانی نژاد از طرح ماشین رفتارشان در کلاس استفاده کردم و این طرح را برای کلاس خودم درست کردم. در کنار این طرح یکسری جملات مربوط به تئوری انتخاب که قابل فهم باشد برای دانش آموزان در کلاس نصب کردم.

امروز طبق گفته های استاد برگه ای با عنوان مشخصات من که شامل علایق دانش آموزان بود به آنها دادم و کامل کردند. یک زنگ هم بازی از کتاب تئوری انتخاب با کارت های مقوایی انجام دادیم که بر طبق توضیح کتاب هر دانش آموز ۱ تا ۴ کارت را انتخاب کرد و به تعداد کارت هایی که انتخاب کرده بود یکسری اطلاعات از خودش به دانش آموزان دیگر در کلاس ارائه داد.

یک زنگ هم قوانین کلاسی را طبق مدرسه کیفی درباره اش صحبت کردیم. من نظرات خودم را گفتم و بعد نظرات دانش آموزان را پرسیدم و روی تخته نوشتم و یک نتیجه کلی گرفته شد که قرار است آماده بشود و بچه ها آن را امضا و تایید کنند. به نظرم این تعیین قوانین کلاسی برایشان خیلی جالب بود اینکه به نظرات همه احترام گذاشته بشود.

در لینک پرس لاین تعدادی از سوالات از معلمان درباره تجربه اجرای مفاهیم مدرسه کیفی در کلاسشان پرسیده شد که بخشی از پاسخ ها به شرح زیر است.

نمودار شماره ۴۲: انجام فعالیتی مربوط به تئوری انتخاب در کلاس

جدول شماره ۲: خود اظهاری اقدامات معلمان در کلاس درس با رویکرد تئوری انتخاب

ردیف	نام و نام خانوادگی	تغییر در شیوه صحبت یا لحن با دانش آموز	دادن حق انتخاب (در تکلیف، فعالیت، نشستن و...)	گفت‌وگو به جای تذکر یا تنبیه	توجه به رابطه و احساس قبل از محتوا	مشارکت دادن دانش‌آموزان در تصمیم‌ها	فقط مشاهده آگاهانه (بدون مداخله)	مورد دیگری...	روایت معلم
۱	معصومه موذنی				✓		✓		سه چهار نفر از بچه‌ها باهم حین تدریس صحبت می‌کردند من پای تخته بودم تدریس رو قطع و سکوت کردم و فقط نگاهشون کردم متوجه سکوت کلاس شدند و خودشون بدون اینکه چیزی بگن نشستند.
۲	فاطمه قاسمی		✓				✓		این هفته با رویکرد نظریه تئوری انتخاب به دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری حق انتخاب دادم و دو قانون جدید را همراه با تعیین پیامدها به صورت مشارکتی تصویب کردیم. همچنین در یک تعارض، با مشاهده آگاهانه و بدون مداخله مستقیم، مسئولیت حل مسئله را به خود دانش‌آموزان واگذار کردم.
۳	راضیه خانی نژاد	✓		✓					دانش‌آموزی که سعی کردم با استفاده از تئوری انتخاب و راهنمایی‌های استاد رابطه خوبی رو بین اون و دانش‌آموزان به کمک خودش ایجاد کنیم دوباره به حالت اولش برمی‌گرده و این من رو ناراحت می‌کنه البته می‌دونم که باید تلاش بیشتری داشته باشم تا اون رو با عواقب کارهایی که داره و پیامدهاش آشنا کنم
۴	راضیه خانی نژاد					✓		✓	امروز در حین تدریس مطالعات اجتماعی داستانی از زمان پیامبر خوانده می‌شد که بچه‌ها ابتدا دیدند که کافران با صحبت با پیامبر می‌خواستند ایشان را راضی به قبول آنها کنند اما با عدم قبول پیامبر دست به فشار زورگویی زدند، بعد از اینکه این ماجرا را تعریف کردم دو تا از بچه‌ها سریع گفتن خانم اول کنترل درونی بعد که دیدن جواب نگرفتن رفتن سراغ کنترل بیرونی. خوشحال شدم که تئوری انتخاب رو که برای بچه‌ها گاهی سر کلاس باز می‌کنم و توصیه می‌کنم که از گفتگو و صحبت استفاده کنند تا حدودی تاثیر داشته و همین تاثیر حتی کم برای من ارزشمند بود
۵	زهرا طیبی	✓							دانش‌آموزان با مثال‌های ملموس و انتخاب‌های کوچک، یاد گرفتند که هر تصمیمی نتیجه‌ای دارد و مسئولیت انتخاب‌های خود را بر عهده بگیرند
۶	بتول رجب زاده							✓	در سومین جلسه ی دیدار با اولیاء خلاصه ای از فصول کتاب والدین آگاه، فرزندان مسئولیت پذیر رو گفتم و به پیامدها و مقاومت والدین در برابر قوانینی که گذاشتند صحبت کردم. بسیار جذاب بود و عده ای درخواست کتاب دادند و شرکت در کارگاه.
۷	راضیه خانی نژاد		✓						این هفته بچه‌ها چون دوهفته چندین آزمون پی در پی داشتند سعی کردم حداقل بتونم زنگ آخرها بهشون حق انتخاب بیشتری بدم و اکثراً هم دوست داشتند بازی کنیم و کمی استراحت یا رفع اشکال باشه، از بازی‌های که استاد در تابستون اجرا کردند استفاده کردم و براشون بسیار لذت بخش بود، در حین بازی چندین نیازشون برطرف میشد مثل بازی گروهی که بادکنک بین گروه قرار می‌گرفت و بچه‌ها سعی کنند که روی زمین نیوفته
۸	جواد خسروی	✓							سعی کردم با لحن آرام تر با بچه‌ها صحبت کنم.
۹	فاطمه قاسمی					✓		✓	این هفته با بچه‌ها درباره یه قانون مهم کلاس حرف زدیم گفتیم ما یه قانون داریم: همه باید تکلیف روز رو انجام بدن و برای پرسش و پاسخ آماده باشن. از خودشون پرسیدم: اگه کسی نخونه، به نظرتون پیامدش چی باشه؟ اولش بعضیا گفتن: محروم میش کنیم از ورزش! بفرستیمش بیرون! گفتم اینا تنبیه، ما تنبیه نمی‌خوایم، ما پیامد منطقی می‌خوایم. به این نتیجه رسیدیم که: اگه کسی نخونده باشه، بهش فرصت بدیم دوباره بخونه و بعد ازش بپرسیم، اگه باز بلد نبود، ازش یه آزمونک بگیریم. و اگه تکلیف انجام نداده بود، زنگ تفریح بگونه تکلیفشو بنویسه. به جای تنبیه، کاری کنیم که مسئولیت کارش رو خودش بپذیره و جبران کنه.
۱۰	معصومه موذنی			✓	✓	✓			دانش‌آموزی برای اینکه مامان مشکلی داشته و خانه نبوده تکالیف رو نمی‌نوشت و وویس ارسال نمی‌کرد و به همین دلیل اصلاً مدرسه نیومده بود. این رو از پیگیری که کردم مطلع شدم روز بعد ازش پرسیدم چرا نیومدی دروغ گفت که مریض بودم گفتم خوشحالم بهتری و تو کلاس می‌بینمت خیلی دلم برات تنگ شده بود، خوشحال شد که من حرفش رو باور کردم، گفتم دفترتو بیار تا باهاش تمرین کنیم ببینم مشکل نداری یکم مکث کرد و خودشو درگیر کیفش کرد، گفتم منتظرم. آورد دیدم

هیچی ننوشته گفتم مداد تو بیار پیش خودم بشین و تا باهات کار کنم. با خوشحالی و خیلی خوش خط نوشت و باهات تمرین کردم گفتم دیدی کاری نداشت و تونستی خیلی زود و تمیز بنویسی خوشحال گفتم ببخشید دیگه قول میدم تکالیفم رو بنویسم و اذیت نکنم، می دونم نباید می گفتم من میدونم چرا نیومدی و دروغ گفتمی چون یکبار دیگه بخاطر ننوشتن تکالیف مدرسه نیومده بود و مامان رو اذیت کرده بود گفتم می دونم چرا نیومدی من شما رو خیلی دوست دارم انتظار نداشتم دروغ بگی عذرخواهی کرد									
زمانی که حس کردم تمایلی به گوش کردن به درس ندارند، گفتگو را آغاز کردم و از آنان خواستم راهکارهایی که برایشان درس را جذاب کند، بدهند. آنها نیز با حس امنیت شروع به صحبت کردند. دلخور از مدام تأکید کردن برای آزمون نمونه و تیزهوشان و خستگی ناشی از طولانی بودن زمان مدرسه، بدنبال بازی بودن که متناسب با سن شان است. من هم با استفاده از هوش مصنوعی دروس را در قالب بازی برای آنها جذاب خواهیم کرد.			✓						۱۱ بتول رجب زاده
			✓		✓	✓	✓		۱۲ راضیه طلایی
این هفته سعی کردم چند زنگ رو اختصاص بدم به گفتگو. در آخرین جلسه که امروز بود بچه‌ها خودشون تصمیم گرفته بودند که برای رفع دلخوری‌ها و مشکلات به جای اینکه از همدیگه دلخور بشن و درگیری داشته باشند گفتگو کنند و با صحبت با همدیگه مشکلاتشون رو حل کنند			✓		✓		✓		۱۳ راضیه خانی نژاد
به دانش‌آموزان اجازه دادم که در انتخاب جای نشستن در کلاس حق انتخاب داشته باشن تا حس مسئولیت‌پذیری و آزادی عمل در اون‌ها تقویت بشه. چند نفر از دانش‌آموزان به دلیل رعایت قوانین نیاز به تذکر داشتند که به صورت فردی با هرکدام صحبت کردم.					✓	✓	✓		۱۴ فاطمه قاسمی
انتخاب کتاب‌هایی که برایشون میخوام بخونم رو به خودشون واگذار کردم. قبلاً خودم کتابها یا شعرها رو انتخاب می‌کردم.			✓						۱۵ جواد خسروی
							✓		۱۶ ملیکا معصومی
چندروز پیش از یکی از اولیا دعوت کردم به مدرسه بیان، دانش آموزم کمی افت تحصیلی داشت خواستم دلیلش رو از خونه پیگیر بشم. در حین صحبت مادر دانش آموزم جلوی خودش گفت تو چرا مثل خواهرت نیستی اون درسش رو خیلی خوب میخونه و تو نه، من اون لحظه چیزی نگفتم و بعد فقط به مادرش گفتم شما بعنوان ولی باید در خونه یکسری قانون‌ها داشته باشین و یکیش استفاده درست و بجا از گوشی هست، ولی بعد از اون روز وقتی کتاب والدین آگاه رو خوندم و از نتیجه‌های مقایسه‌ی بچه‌ها آگاه شدم، اول عذاب وجدان گرفتم که کاش همون روز به مادر برای مقایسه میگفتم اینکه پسر رو با خودش مقایسه کنین و... همون شب به ولی زنگ زدم و صحبت کردیم و خوشحالم که با خوندن کتاب و کاری که خانم مطهری عزیز پنجشنبه‌ها راه انداختن، تبادل اطلاعات و کسب آگاهی بیشتری دارم.	✓						✓		۱۷ راضیه خانی نژاد
در یک چالش جای معلم و دانش آموز عوض شد و با گفتن یک جمله‌ی دانش آموز (حالا نوبت ماست که امتحان سخخخت ازتون بگیریم) درک شون کردم و تصمیم گرفتم با دادن سؤالات سخت ناامیدشون نکنم.			✓						۱۸ بتول رجب زاده
نظر دانش‌آموزان در رابطه با نوع تشویق مورد نظرشان را پرسیدم			✓						۱۹ ملیکا معصومی
امروز توی کلاس نقاشی ماندلایی داشتم که ریزه کاری داشت و هرگروه یک برگه داشت و باید به صورت گروهی رنگ آمیزی می‌شدند یکی از گروه‌ها با همدیگه درگیر شدند که اول من، این قسمت من و از این درگیری‌ها..... بهشون گفتم که خودتون داخل گروه با همدیگه گفتگو کنید مشکل رو پیدا کنید و برای مشکلاتتون راه حل پیدا کنید وگرنه دچار پیامد میشید		✓							۲۰ راضیه خانی نژاد
امروز توی کلاس ریاضی به تجربه داشتم که دقیقاً به نکته‌ی استاد درباره‌ی تبدیل دانش‌آموز کنترلگر به تسهیلگر مربوط می‌شه. همیشه یک دانش‌آموز قوی دارم که مسائل رو خیلی سریع حل می‌کنه و وقتی بقیه دیرتر متوجه می‌شن، زود عصبانی می‌شه و گارد می‌گیره. امروز یکی از بچه‌ها چند بار گفت که متوجه سؤال نشده. دانش‌آموز قوی شروع کرد به نشون دادن ناراحتی، اما بهش گفتم خودت برو و کنارش بشین و مسئله رو برایش توضیح بده. نتیجه‌ش خیلی خوب بود؛ اون					✓		✓		۲۱ راضیه خانی نژاد

تونسٹ مشکل همکلاسیش رو پیدا کنه و توضیح بده. بعد با خوشحالی پیش من اومد و گفت خانم، برایش توضیح دادم و یاد گرفت.									
یکی از دانش آموزان از روخوانی امتناع می کرد و بهانه می آورد چند بار گفتم ولی گفت الان نمی خونم بعد می خونم در زنگ بعد شروع به گریه کرد و لج بازی که من باید الان بخونم گفتم خودت گفتی نمی خونم، الان آزمون داریم و فرصت نیست گفت پس من اصلا نمی نویسم گفتم باشه تصمیم باخودته منم برگه رو داخل کیفم گذاشتم و ما شروع کردیم و اصلا نه بهش توجه کردم و نه وارد حرف شدم (چون قبلا از این کارا و لج بازی ها انجام داده بود و من ورود کرده بودم، بیشتر لج کرد، گریه و سر صدای اضافی در می آورد و گوش نمی کرد) این بار فقط سکوت کردم بعد از ۱۵ دقیقه خودش برگه رو از داخل کیفم برداشت و شروع به نوشتن کرد. مورد دیگه یکی از دانش آموزان زیاد بلند میشه با بچه ها حرف می زنه و حواس بقیه رو پرت میکنه با نگاه کردن، سمتش رفتن، و ازش پرسیدن و اینکه چه نیازی داره آروم میشد ولی بعد از چند دقیقه باز تکرار می کرد این بار گفتم شما بلند بخون و بعد از خوندن تشویق شد و گفتم بیا وسط کلاس (بعنوان معلم یار) ببین کی خط نمی پره و تکرار نمیکنه خیلی کمک کرد	✓				✓	✓	معصومه مودنی	۲۲	
فرصت میدم چه کسی چه نقش را برعهده بگیره نقش هایی مثل همیار معلم ودانش آموز و...			✓					زهرا طیبی	۲۳

سوال دیگری که در پرس لاین پرسیده شده است به شرح زیر است:

نمودار شماره ۴۳: احساس معلم از اجرای محتوای مدرسه کیفی در کلاس

برخی از توضیحات معلمان درباره احساسشان در زیر آورده شده است:

احساس کردم که همکاری و مشارکت در کلاس باعث رضایت دو طرفه معلم و شاگرد شده و هر دو از این که با هم همکاری داریم خوشحالیم.

خوشحال بودم توانسته بودم کمکاش کنم و تشویقش کنم که این توانایی را دارد، که می تواند تکالیف را زود و بدون نیاز به مامان هم بنویسد.

یک زنگ کامل امروز گفتگو و حالت هر چه می خواهد دل تنگت بگو بود و قرار شد هر کسی صحبتاش رو بکند و راهکاری که مد نظرش هست را هم بدهد. بعد صحبت بچه ها حس خیلی خوبی داشتم و واقعاً خوشحال بودم که بچه ها هم به این نتیجه رسیدند که گفتگو و صحبت کردن با همکلاسی و دوستشان کمک می کند که مشکلاتشان را بهتر و راحت تر حل کنند.

بعد از گفت و گوی بچه ها مشکلشان حل شد و خودشان به نتیجه رسیدند که باید در گروه همکاری و مشورت باشد. من از قبل هم پیامد تعیین کرده بودم. اما مطمئن نیستم که لحن درستی داشتم یا نه شاید وقتی از پیامد گفتم لحن درستی نداشتم، مثلاً تهدید بود.

احساس میکنم جرقه ای هر چند کوچک در ذهن والدین روشن کردم تا برای تغییر مسیر خود گام بردارند هر چند خودم در ابتدای مسیر هستم.

حس خوبی بود از اینکه دیدم بچه‌ها خوشحال هستند که در انجام کارهای کلاسی نظرشان مهم هست و خودشان دارای اهمیت هستند.

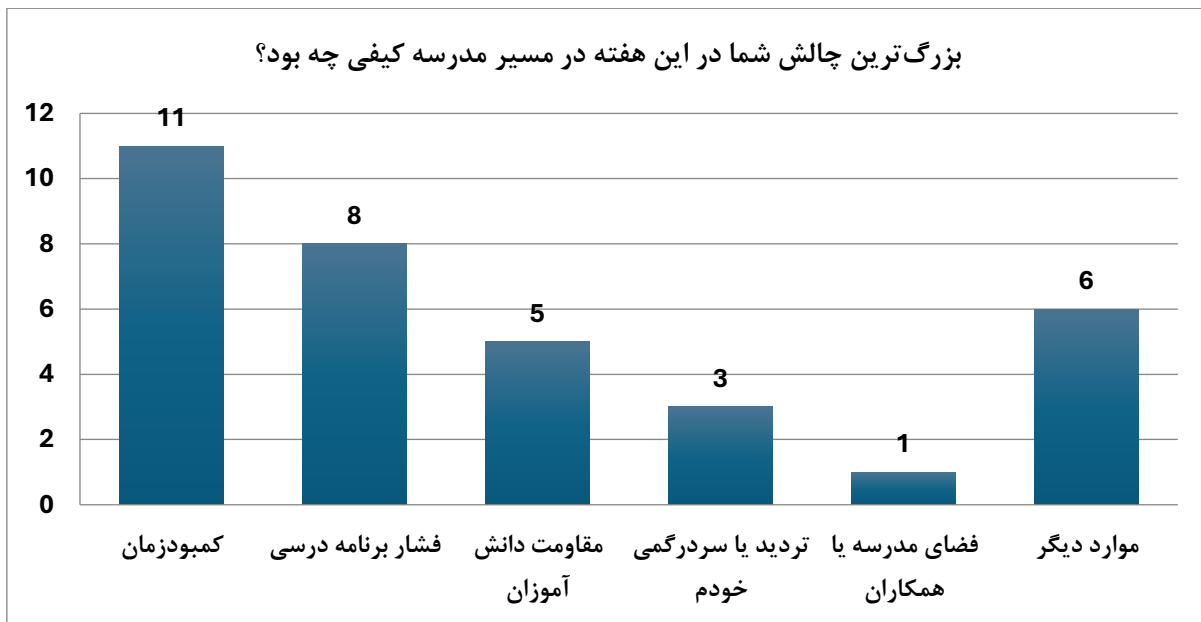
من احساس می‌کنم که وقتی دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری‌های کلاسی شرکت می‌کنند، احساس ارزشمندی و مسولیت بیشتری دارند و یادگیری به یک مسیر جذاب‌تر و واقعی‌تر تبدیل می‌شود. همچنین، این مشارکت به تقویت خودباوری و مهارت‌های همکاری کمک می‌کند و یاد می‌گیرند که چطور با هم فکر کنند و بهترین راه‌حل رو پیدا کنند.

این تجربه برایم نمونه‌ای روشن بود از اینکه وقتی دانش‌آموز کنترل‌گر نقش تسهیلگر را می‌گیرد هم خودش آرام‌تر می‌شود و هم فضای یادگیری برای همه شیرین‌تر و اعصاب همه آرام‌تر هست.

اینکه متوجه شدم، دانستن با تجربه متفاوت هست و به درک یکی از احساساتشان رسیدم خوشحالم. اما باید با عمل به آنچه به آن رسیدم جو زمان امتحان را آرام و دلگرم کننده کنم.

خوشحال بودم بدون بحث و واکنش بیرونی توانستم عمل کنم و جواب داد واقعا اگه برای بچه‌ها عملیاتی‌اش کنم یک قانون خواهد شد که هر دو طرف می‌توانند با کمی آرامش و فکر نتیجه خوبی بدست بیاورند.

نمودار شماره ۴۴: چالش‌ها در اجرای تئوری انتخاب در کلاس

تولید و انتشار محتوای آموزشی کارگاه تابستانی ویژه معلمان

در راستای توسعه حرفه‌ای معلمان، کارگاه آموزشی برگزار شده در تابستان به صورت کامل ضبط و پس از انجام مراحل تدوین و آماده‌سازی، برای فروش آماده شد. در ابتدا تصمیم بر این بود که عزیزان برای دیدن ویدئوهای کارگاه در روزهای مشخصی که برنامه ریزی می‌شد به بنیاد سپهر بیابند. این برنامه یک جلسه انجام شد اما از آنجا فرصت محدود بود قرار بر این شد تا در بستر آپارات بارگذاری شود و لینک آن در اختیار عزیزان قرار بگیرد. محتوای ویدئویی مذکور به منظور بهره‌مندی گسترده‌تر معلمان، به صورت محصول قابل خرید ارائه گردید و لینک دسترسی آن در اختیار خریداران قرار گرفت. تاکنون این بسته ۱۱ بار خریداری شده است و از آنجا که متأسفانه در سه ماه آخر سال ۱۴۰۴ روزهای زیادی دسترسی به اینترنت مقدور نبود امکان ارائه بیشتر فراهم نشد اما در سال آینده می‌توان این محتوا را در اختیار معلمان زیادی قرار داد.

تصویر شماره ۱۴: حضور معلمان برای دیدن ویدئوهای کارگاه مدرسه کیفی

فصل دوم: مدرسه معلمی الف ب

مقدمه:

یکی دیگر از اقداماتی که در جهت ارتقا سطح مدارس قائن انجام شده است همکاری با موسسه مدرسه معلمی الف ب است. در «مدرسه‌ی معلمی الف ب» باور این است که هر معلم توانمند، نقطه‌ی آغاز تحولی در کلاس و جامعه است. به همین دلیل، دوره‌های غیرحضوری توان‌افزایی الف ب با هدف ارتقای مهارت‌های عملی و حرفه‌ای آموزگاران سراسر کشور طراحی شده‌اند تا معلم در نهایت در قامت یک «معلم راهبر» بدرخشد؛ معلمی که الهام‌بخش است، خلاقانه می‌اندیشد و در هر شرایطی یادگیری را ممکن می‌سازد.

با بررسی‌های انجام شده از سمت بنیاد سپهر متوجه شدیم دوره‌ها در مدرسه معلمی الف ب:

- به صورت آنلاین و آفلاین برگزار می‌شوند.
 - کاملاً مهارت‌محور و مبتنی بر تجربه‌ی واقعی کلاس درس‌اند.
 - همراه با پشتیبانی آموزشی و تسهیل‌گران حرفه‌ای‌اند.
- این دوره‌ها با عنوان‌های زیر در این موسسه تعریف شده است:

✓ دوره معلم ماهر

✓ دوره معلم حرفه‌ای

از آنجایی که نیاز به حضور معلم نبود و این آموزش‌ها به صورت آنلاین بود خیلی برای بنیاد سپهر مناسب بود و شروع همکاری رقم خورد. در زیر اقداماتی که از سمت بنیاد سپهر برای شناسایی و معرفی معلمان با انگیزه و هدفمند به مدرسه معلمی الف ب انجام شده است آورده شده است.

۱- برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی دوره معرفی «مدرسه معلمی الف ب» ویژه معلمان ابتدایی

در خصوص برگزاری دوره «مدرسه معلمی الف ب»، در ابتدا جلساتی با تیم برگزارکننده دوره برگزار شد. برنامه اولیه بر این اساس بود که مدرس دوره به شهر قائن دعوت شده و یک جلسه حضوری با حضور تعداد قابل توجهی از معلمان ابتدایی شهرستان قائن برگزار شود.

با این حال، با توجه به ملاحظات اجرایی، از جمله هزینه‌ها و محدودیت‌های زمانی و رفت‌وآمد مدرس، در نهایت تصمیم بر آن شد که این برنامه به صورت آنلاین و در قالب یک کارگاه مجازی برگزار شود.

پیش از برگزاری کارگاه آنلاین در روز ۱۲ آذرماه، اقدامات مقدماتی لازم برای جذب و مشارکت معلمان صورت گرفت. در این مرحله، هماهنگی و تعامل با اداره آموزش و پرورش انجام شد تا دسترسی به جامعه هدف معلمان ابتدایی شهرستان قائن فراهم شود.

برای دعوت معلمان به کارگاه، با تعدادی از معلمان شناخته‌شده و فعال مدارس ابتدایی شهرستان تماس گرفته شد و برای شرکت در برنامه دعوت شدند. همچنین در کارگاه طرح با من بخوان که در حال اجرا برای معلمان بود، معرفی کوتاهی از دوره مدرسه معلمی الف ب ارائه شد و معلمان حاضر در آن کارگاه نیز به شرکت در برنامه ترغیب گردیدند.

همچنین در ۷ مدرسه ابتدایی حضور پیدا کردیم و برای معلمان این طرح را توضیح داده شد. و لینک ثبت نام در گروه مدرسه قرار داده شد.

همچنین از اداره آموزش و پرورش قائن هم خواسته شد تا این جلسه را بخشنامه کنند و در گروه معلمان ابتدایی شهرستان قرار دهند.

در پی این اطلاع‌رسانی، استقبال قابل توجهی از سوی معلمان صورت گرفت؛ به طوری که حدود ۱۷۰ نفر از معلمان در فرآیند اولیه ثبت‌نام یا اعلام علاقه‌مندی شرکت کردند. پس از آن، یک گروه مجازی برای معلمان تشکیل شد و اطلاع‌رسانی‌های تکمیلی، توضیحات مربوط به دوره و هماهنگی‌های لازم از طریق این گروه انجام گرفت.

تصویر شماره ۱۵: پوستر دعوت به شرکت در کارگاه معرفی مدرسه معلمی الف ب

۲- برگزاری کارگاه آنلاین معرفی «مدرسه معلمی الفب»

پس از ثبت‌نام اولیه معلمان علاقه‌مند، یک کارگاه آنلاین با هماهنگی «مدرسه معلمی الفب» و با انجام مقدمات اجرایی از سوی این مجموعه، در روز چهارشنبه ۱۲ آذرماه برگزار شد. اطلاع‌رسانی این کارگاه از پیش انجام گرفت و زمان برگزاری آن از طریق پیامک و همچنین در گروه مجازی مربوط به معلمان که در ایتا تشکیل شد اطلاع داده شد. در این کارگاه، حدود ۱۱۰ نفر از معلمان حضور داشتند. در طول جلسه، مدرسه معلمی الفب به صورت کامل معرفی شد و ساختار، رویکرد آموزشی و اهداف این مجموعه برای معلمان تشریح گردید. اعضای اصلی تیم برگزارکننده و مدیران کارگاه در جلسه حضور داشتند و توضیحات جامعی در خصوص محتوای دوره، شیوه برگزاری، اهداف آموزشی و انتظارات از شرکت‌کنندگان ارائه کردند. همچنین در این جلسه، اطلاعات مربوط به هزینه دوره، نحوه پرداخت و جزئیات مربوط به بورسیه‌ها (درصد برخورداری از بورسیه و شرایط آن) به صورت شفاف بیان شد. در پایان کارگاه، لینکی برای ثبت‌نام اولیه در دوره اصلی مدرسه معلمی الف ب در اختیار معلمان قرار گرفت.

در فرم پیش‌ثبت‌نام، از معلمان خواسته شد اطلاعاتی درباره سوابق آموزشی، انگیزه حضور در دوره، اهداف فردی از شرکت در این برنامه و میزان آمادگی برای مشارکت جدی در دوره اصلی ارائه دهند. این اطلاعات به منظور بررسی سطح انگیزه، میزان تعهد و انتخاب آگاهانه‌تر شرکت‌کنندگان برای دوره اصلی جمع‌آوری شد.

۳- اقدامات پیش از برگزاری کارگاه آنلاین معرفی «مدرسه معلمی الفب»

پیش از برگزاری کارگاه آنلاین در روز ۱۲ آذرماه، اقدامات مقدماتی لازم برای جذب و مشارکت معلمان صورت گرفت. در این مرحله، هماهنگی و تعامل با اداره آموزش و پرورش انجام شد تا دسترسی به جامعه هدف معلمان ابتدایی شهرستان قائن فراهم شود.

برای دعوت معلمان به کارگاه، با تعدادی از معلمان شناخته شده و فعال مدارس ابتدایی شهرستان تماس گرفته شد و آن‌ها به شرکت در برنامه تشویق شدند. همچنین در قالب کارگاه «طرح با من بخوان»، که پیش‌تر برای معلمان فعال برگزار شده بود، معرفی کوتاهی از دوره مدرسه معلمی الفب ارائه شد و معلمان حاضر در آن کارگاه نیز به شرکت در برنامه ترغیب گردیدند.

این اقدامات پیش‌زمینه‌ای منجر شد که در مرحله پیش‌ثبت‌نام، حدود ۱۱۰ نفر از معلمان اعلام آمادگی کنند و در نهایت برای شرکت در کارگاه آنلاین ۱۲ آذر ثبت‌نام نمایند. این روند تضمین کرد که مشارکت معلمان هدفمند و بر اساس شناخت قبلی از افراد فعال و علاقه‌مند به آموزش کیفیت محور انجام شود.

تصاویر شماره ۱۶: جلسه آنلاین معرفی مدرسه معلمی الف ب

در این کارگاه معرفی دو نفر از معمانی که سال گذشته با معرفی بنیاد سپهر در دوره شرکت کرده بودند حضور داشتند و از تجربه خودشان گفتند که در زیر آنها را از زبان خودشان روایت می‌کنیم.

« هر چه بنیاد سپهر معرفی کند چشم بسته قبول می‌کنم»

ناهد راسنگو

پارسال از طریق بنیاد سپهر با این دوره آشنا شدم و با دو تا از همکارانم در این دوره شرکت کردیم. اوایل کمی با ابهام وارد شدم و مطمئن نبودم که این دوره من را به سمت اهدافی که دارم هدایت می‌کند یا نه. اما بعد از جلسه اول، کاملاً مطمئن شدم که این دوره دقیقاً همان چیزیست که دنبال‌اش بودم!

ما همیشه بین خودمان با همکاران صحبت می‌کنیم که معلم‌ها باید بیشتر از تکالیف مهارت‌محور استفاده کنند. این دوره دقیقاً همین نوع تکالیف را به ما معرفی کرد؛ تکالیفی که واقعاً خلاقیت بچه‌ها را شکوفا می‌کند و به رشدشان کمک می‌کند.

واقعاً دوره خیلی خوبی بود و من به همه عزیزان، این دوره را با اطمینان کامل پیشنهاد می‌دهم. تا زمانی که بنیاد سپهر هست و هر دوره‌ای را معرفی می‌کند، واقعاً چشم بسته قبول می‌کنم. من به بنیاد سپهر ایمان دارم.

« کاش بقیه همکارانم هم بودند »

محدثه گلزاری

اول از همه، می‌خواهم از بنیاد سپهر تشکر ویژه‌ای داشته باشم که این دوره عالی را به من معرفی کرد و باعث شد مسیر حرفه‌ای من با قدرت شروع بشود.

چیزی که این دوره را از خیلی از کارگاه‌هایی که تا به حال شرکت کردم متمایز می‌کند این است که صرفاً مطالب تئوری و خشک نبود. حس کردم که واقعاً به صورت حضوری در یک کارگاه کاربردی شرکت کردم. درس‌ها بسیار کاربردی و متفاوت بودند و من در بسیاری از تدریس‌هایم از محتوای این دوره استفاده کردم.

همیشه در طول جلسات با خودم می‌گفتم، « ای کاش بقیه همکارانم هم اینجا بودند و این مطالب را یاد می‌گرفتند. » به همه شما توصیه می‌کنم که در این دوره شرکت کنید و مسیر حرفه‌ای خودتان را با قدرت ادامه بدهید.

۴- پیگیری و تکمیل جذب معلمان برای کارگاه آنلاین

پس از مرحله پیش‌ثبت‌نام و تکمیل فرم‌های مربوطه، اقداماتی برای اطمینان از مشارکت حداکثری معلمان انجام شد. در این راستا، علاوه بر معلمان ثبت‌نام‌شده، با معلمان فعال دیگر که از برگزاری کارگاه معرفی مطلع نشده بودند تماس گرفته شد تا امکان حضور آن‌ها نیز فراهم گردد.

برای شناسایی این معلمان، با پرسش از مدیران مدارس در خصوص معلمان فعال، مشورت با همکاران و همکاران فعال هر مدرسه و تماس مستقیم با خود معلمان استفاده شده است. همچنین گروهی در ایتا تشکیل شد تا اطلاع‌رسانی‌ها، ارتباط با معلمان و اشتراک فرم‌ها از طریق این گروه انجام گیرد. این اقدامات موجب شد تا تعداد معلمان حاضر در کارگاه آنلاین معرفی دوره مدرسه معلمی به ۱۱۰ نفر برسد و امکان ارائه کامل محتوا و جمع‌آوری اطلاعات موردنظر برای بررسی انگیزه و سوابق آموزشی شرکت‌کنندگان فراهم شود.

۵- برگزاری کارگاه آنلاین پیش‌نیاز و بررسی آمادگی معلمان

پس از پیش‌ثبت‌نام اولیه، سه روز کارگاه آنلاین برای ۶۲ نفر از معلمان که ثبت‌نام اولیه انجام داده بودند، در نظر گرفته شد. پیش از آغاز این کارگاه‌ها، محتوای آنلاین مرتبط با دوره در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت تا معلمان پیش از حضور در کارگاه آنلاین، این محتوا را مشاهده و مطالعه نمایند.

هدف از این مرحله، فراهم آوردن زمینه برای حضور فعال معلمان در کارگاه آنلاین و اطمینان از یادگیری پیش‌زمینه‌ای آن‌ها بود. در طول کارگاه آنلاین، معلمان فرصت داشتند فعالیت‌های تعاملی انجام دهند، مشارکت کنند و پاسخگوی پرسش‌ها باشند تا میزان آمادگی و توانایی آن‌ها برای شرکت در کارگاه اصلی ارزیابی شود.

کارگاه آنلاین در سه روز برگزار شد و از میان ۶۲ شرکت‌کننده، ۲۹ نفر حضور داشتند و پس از پایان کارگاه، روایت تجربه و فعالیت خود را در قالب یک فرم فرستاده شده ارائه کردند.

تصاویر شماره ۱۷: کارگاه های آنلاین پیش نیاز برای ثبت نام قطعی

۶- ثبت نام نهایی

پس از برگزاری کارگاه‌های پیش‌نیاز، به‌منظور بررسی عملکرد شرکت‌کنندگان، فرآیند ارزیابی افراد انجام شد. در این مرحله، کارنامه‌های موجود، توضیحاتی که شرکت‌کنندگان درباره خود ارائه کرده بودند، فرم‌های تکمیل‌شده و نیز روایت‌های ثبت شده توسط معلمان مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت، بر اساس نتایج این بررسی‌ها، تعداد ۲۷ نفر از شرکت‌کنندگان برای ثبت‌نام نهایی انتخاب شدند و از طریق ارسال پیام، جهت شرکت در ثبت‌نام اصلی دعوت شدند. پس از ثبت‌نام، یک جلسه افتتاحیه به‌منظور آغاز فعالیت «مدرسه معلمی الف» در ترم جدید در ۱۸ بهمن برگزار شد. این جلسه به مدت ۲ ساعت برگزار گردید و افرادی که قرار است در این ترم در مدرسه حضور داشته باشند، در آن شرکت کردند که معلمان قائن نیز در میان آنان حضور داشتند. هدف از این جلسه آشنایی شرکت‌کنندگان با مدرسان و تسهیلگران دوره بود. در ادامه، از تاریخ ۱۹ بهمن، جلسات آموزشی به‌صورت رسمی آغاز شد و معلمان در روزهایی که خود انتخاب کرده بودند، شرکت کردند.

تصاویر شماره ۱۸: افتتاحیه دوره های مدرسه معلمی الف ب

جدول شماره ۳: آمار معلمان از ابتدا تا انتها

برنامه اجرا شده	ثبت نام اولیه برای شرکت در کارگاه معرفی مدرسه الف ب	شرکت کنندگان در کارگاه مدرسۀ معلمی الف ب	ثبت نام کنندگان اولیه برای شرکت در دوره اصلی	شرکت کنندگان در کارگاه پیش نیاز ثبت نام در دوره اصلی	ثبت نهایی دوره اصلی
تعداد افراد	۱۷۰	۱۱۰	۶۲	۲۹	۲۵

جدول شماره ۴: تقویم آموزشی ترم جاری

ماه	هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	جمعه
بهمن	مقدمت و کلاس بندی	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
	هفته مهر (جلسات آشنایی)	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
	هفته یکم	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۱
اسفند	هفته دوم	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	هفته سه	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
	توقف	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
فروردین	توقف	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
	توقف	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
	توقف	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
اردیبهشت	هفته چهارم	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
	هفته پنجم	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
	هفته ششم	۲۹	۳۰	۳۱	۱	۲	۳	۴
خرداد	هفته هفتم	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
	هفته هشتم	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
	هفته نهم	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
اردیبهشت	هفته دهم	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۱
	هفته یازدهم (پروژه)	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	هفته دوازدهم (ارزشیابی)	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

جمع بندی:

در نهایت با پیگیری ها و بررسی ها و ثبت نامهای لازم از سمت «بنیاد سپهر» و برگزاری کارگاه های معرفی و ارزیابی از سمت «مدرسه معلمی الف ب» و همینطور تماس با معلمان منتخب و توجیح کردن ایشان برای زمانی که باید برای آموزش صرف کنند، ۲۵ معلم از قائن معرفی شد و بنیاد سپهر پرداخت ۹۵ درصد از هزینه ۲۰ نفر از این معلمان را به مبلغ ۱۹۰ میلیون تومان است به عهده گرفت تا در جهت ارتقا سطح کیفی مدارس قائن که هدف این پروژه است پیش رفته باشد.

کلاس های آنلاین و آفلاین «مدرسه معلمی الف ب» در بهمن ماه آغاز شده است و تا خرداد ۱۴۰۵ ترم اول و تا شهریور ۱۴۰۵ ترم دوم ادامه خواهد داشت.

این پروژه هنوز ادامه دارد و ادامه پیگیری ها در سال آینده انجام خواهد شد.